

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2002-2003

8 mei 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming en tot de heer Renaat Landuyt, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de werkzoekende schoolverlaters in Vlaanderen

Interpellatie van de heer Kris Van Dijck tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de vroegtijdige pensioneringen in het gemeenschapsonderwijs
Met redenen omklede motie

Interpellatie van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de omzendbrief met betrekking tot de hertekening van het onderwijslandschap basisonderwijs
Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de omzendbrief met betrekking tot de hertekening van het onderwijslandschap
Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de omzendbrief met betrekking tot de hertekening van het onderwijslandschap, voor wat betreft het ziekenhuisonderwijs
Met redenen omklede moties

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de gelijkschakeling van de prestatieregeling van alle paramedici binnen het buitengewoon secundair onderwijs naar analogie met het buitengewoon basisonderwijs

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het islamitisch godsdienstonderricht

Vraag om uitleg van de heer Walter Vandenbossche tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de bouwvergunning voor de Rijksacademie Beeldende Kunsten in Anderlecht

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de agendering van het onderwijsdossier op het Overlegcomité

Vraag om uitleg van de heer André Van Nieuwkerke tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de extra uren voor een intern pedagogisch begeleider migranten in het buitengewoon secundair onderwijs

Vraag om uitleg van de heer André Van Nieuwkerke tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de moeilijke positie van de vertrouwensleerkracht

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Donderdag 8 mei 2003

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Luc Martens

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.19 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming en tot de heer Renaat Landuyt, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de werkzoekende schoolverlaters in Vlaanderen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Meyer tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming en tot de heer Landuyt, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, over de werkzoekende schoolverlaters in Vlaanderen.

Minister Vanderpoorten zal tevens antwoorden in naam van minister Landuyt.

De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, begin april ontvingen we de 18de longitudinale studie van de VDAB, getiteld 'Werkzoekende schoolverlaters in Vlaanderen'. Met bijzonder veel aandacht hebben we deze studie gelezen. Dit jaar kwam de studie tot stand in samenwerking met het departement Onderwijs zodat de resultaten over de totaliteit van de schoolverlaters van het schooljaar 2000-2001 aan bod komen.

– *De heer Gilbert Vanleenhove, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

Sta me toe de vijf belangrijkste conclusies van deze studie samen te vatten.

Het percentage bij de VDAB ingeschreven schoolverlaters dat nog werkzoekend is één jaar na het verlaten van de school betekent een belangrijke breuk met het verleden. Dit percentage steeg namelijk van 15,2 naar 19,2 procent. De gegevens van 73.860 schoolverlaters werden daarbij geanalyseerd.

Er zijn 1.380 jongeren die er niet in slagen tussen het verlaten van de lagere school en de leeftijd waarop ze niet meer leerplichtig zijn, enige kwalificatie te verwerven die hun een toekomst biedt op de arbeidsmarkt. Jongeren die er op de leeftijd van 18 jaar niet in slagen door te dringen tot de tweede graad van het secundair onderwijs, zitten met een groot probleem. Een groot aantal jongeren in deze groep kampt vooral met gedragsproblemen. Het gevolg is schoolse vertraging, veelvuldig wisselen van studierichting en uiteindelijk schoolmoeheid. Voor deze jongeren oogt de toekomst allesbehalve schitterend.

Bijna 9.000 schoolverlaters komen op de arbeidsmarkt na een onvolledig parcours in het secundair onderwijs of na het volgen van deeltijds beroeps-onderwijs. Hun toekomst wordt gehypothekeerd door jobs met weinig stabiliteit, minder goede arbeidsomstandigheden en dito verloning en weinig keuzemogelijkheden. Zoals u weet, is deze problematiek reeds meermaals in deze commissie aangekaart.

Jongeren die hun secundair onderwijs afmaken, hebben alle troeven in handen voor een goede start op de arbeidsmarkt. Wie zijn of haar secundair onderwijs wel afmaakt, krijgt al onmiddellijk veel betere perspectieven voorgeschoteld. Hoewel het secundair onderwijs van de derde en vierde graad globaal goed presteert, is er ook hier een onderscheid te maken naargelang de studierichting.

Tot slot is kiezen voor hoger onderwijs kiezen voor werkzekerheid.

De Meyer

Graag had ik van de minister vernomen welke beleidsintenties en conclusies zij trekt uit deze studie. Ik stelde deze vraag ook aan minister Landuyt, maar neem dus aan dat u ook in zijn naam zult antwoorden. Welke initiatieven zal de minister van Werkgelegenheid nemen om schoolverlaters met een beperkte kwalificatie meer en betere kansen te geven op de arbeidsmarkt? Welke initiatieven zult u nemen om scholieren maximaal te begeleiden voor het afwerken van een volledig onderwijsparcours?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, de 18de longitudinale studie van de VDAB, getiteld 'Werkzoekende schoolverlaters in Vlaanderen', kwam tot stand in samenwerking met het departement Onderwijs, die daarvoor gegevens uit de onderwijsdatabank ter beschikking stelde. De inhoudelijke uitwerking van de publicatie is de volledige verantwoordelijkheid van de VDAB, maar in de toekomst zou er een intensievere samenwerking overwogen kunnen worden. Het departement Onderwijs zal deze studie analyseren en nagaan welke beleidsconclusies getrokken kunnen worden. Toch hebben we niet gewacht op deze studie om de ongekwalificeerde uitstroom in kaart te brengen.

In het kader van het programma van het onderwijskundig beleids- en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek werden de omvang, de karakteristieken en de aanpak van de ongekwalificeerde uitstroom ingeschat. Op basis van drie verschillende criteria van ongekwalificeerde schoolverlaters kon de grootte van de groep worden geraamd. Het recent opgestarte steunpunt 'Loopbanen van leerlingen en studenten in het onderwijs en de overgang van onderwijs naar arbeidsmarkt' zal de ongekwalificeerde uitstroom opvolgen en de meting verfijnen. In de discussies over ongekwalificeerde schoolverlaters is het immers belangrijk om over duidelijke definities te beschikken.

Een van de operationele doelstellingen is de schoolverlaters stevige startkwalificaties verstrekken. Daarom maakte ik de waardering van het technisch en beroepssecundair onderwijs tot een van mijn beleidsprioriteiten. Volgende onderdelen maken deel uit van dit actieplan : het opzetten van een coherent voorrangbeleid voor het technisch en beroepssecundair onderwijs, het activeren en verstevigen van de samenwerking met de beroeps-

wereld, het verbeteren van de oriëntering van de leerlingen en tot slot het modulariseren van het beroepsopleidingsonderwijs.

Meerdere projecten werden ondertussen opgestart. Het actieplan omtrent het stimuleren van levenslang en levensbreed leren draagt eveneens bij tot het stimuleren van een leercultuur bij de jongeren. Daarnaast zijn er ook heel wat acties die onrechtstreeks een invloed zullen hebben op de ongekwalificeerde uitstroom, zoals het gelijkekansendecreet en de hervorming van de lerarenopleiding. Ik beperk me hier tot enkele markante voorbeelden om te illustreren dat er daadwerkelijk inspanningen worden geleverd om de scholieren te begeleiden om hun onderwijsparcours met een diploma te kunnen verlaten.

Flexibeler stageperiodes werden ingevoerd en alle aspecten van leerlingenstages werden met ingang van 1 januari 2003 in een geactualiseerd raamwerk gevat. Daarnaast werden er maatregelen genomen om de leerlingenstages te bevorderen. De stagedatabank is daar een voorbeeld van. Bij DIVA wordt momenteel nagegaan of een overkoepelende stagedatabank samen met de VDAB en het VIZO mogelijk is.

Om de opleidingen nog beter af te stemmen op de noden van de arbeidsmarkt en om beroepsopleidingen zo praktisch mogelijk in te vullen, werden de regionale technologische centra opgericht. Om te voorkomen dat jongeren vroegtijdig uitstromen, werd het experiment modularisering ingevoerd. Daarbij wordt er gewerkt met modules, en geeft elke met succes doorlopen module recht op een certificaat. Op die manier wil men tevens de succesbeleving en het welbevinden van de leerlingen verhogen.

De individuele trajectbegeleiding in het DBSO wordt verder uitgebouwd om de jongere zo doeltreffend mogelijk te begeleiden en te ondersteunen. Er is ook voortdurend aandacht voor een optimale invulling van de drie dagen buiten het onderwijs. Echter ook de bedrijfswereld moet mee willen, want nu worden nog te vaak deeltijds leerplichtigen geweigerd.

Het ligt ook in mijn bedoeling ernstig werk te maken van een degelijke en transparante studiebekrachtiging in het DBSO. Daarnaast is vraag in de sector zelf, en ook de VLOR heeft er een advies over geformuleerd. Het moet de bedoeling zijn via die studiebekrachtiging leerlingen uit het DBSO de mogelijkheid te bieden, indien zij dit wensen, weer aansluiting te doen vinden bij het voltijds on-

Vanderpoorten

derwijs. Ook moeten ze zonder problemen op basis van hun studiebekrachtiging aansluiting kunnen vinden bij andere opleidingen en vormingen. Een degelijke en transparante studiebekrachtiging moet hun ook meer kansen bieden op de arbeidsmarkt.

Ten slotte bouwen scholen en CLB's een netwerk van hulpverlening uit om de oorzaken van de problematische afwezigheden aan te pakken. Door samen te werken met buurtwerkingen, comités voor bijzondere jeugdzorg, schoolopbouwwerk, politiediensten, enzovoort omtrent deze jongeren, wordt gezamenlijk gewerkt aan het verlenen van de gepaste hulp.

De antwoorden van het kabinet van minister Landuyt stel ik ter beschikking, maar ik veronderstel dat u ook hem deze vragen zult stellen.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mevrouw de minister, dit is uiteraard geen onjuist antwoord, maar ik constateer wel dat de zwakste groep schoolverlaters nog minder aan bod komt dan voorheen. Het percentage van jongeren dat de school verlaat en na een jaar nog steeds zonder werk zit, is jammer genoeg toegenomen.

Ik heb mijn vraag inderdaad gericht tot de twee ministers, in de hoop dat ik een gecoördineerd antwoord zou krijgen van minister Vanderpoorten. Kan de inbreng van minister Landuyt worden toegevoegd aan het verslag ?

Minister Marleen Vanderpoorten : Het is de bedoeling dat u ook zijn antwoord krijgt, maar in zijn plaats antwoorden kan ik niet. We zorgen dat er zo weinig mogelijk ongekwalificeerde uitstromers zijn. Dat maakt het probleem al wat kleiner. Er moet echter ook de nodige actie worden ondernomen in de andere kabinetten. Ik laat u enkele elementen van het antwoord van minister Landuyt bezorgen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Kris Van Dijck tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de vroegtijdige pensioneringen in het gemeenschapsonderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Dijck tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de vroegtijdige pensioneringen in het gemeenschapsonderwijs.

De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het kabinet van de minister en wij als parlementsleden worden vaak gecontacteerd door onderwijzers die zich onheus behandeld weten. Ze werden bijvoorbeeld vroegtijdig op pensioen gesteld, terwijl ze daar niet om vroegen, integendeel. Achter die dossiers blijkt vaak een droevig menselijk verhaal schuil te gaan. Het is echter niet mijn bedoeling tussenbeide te komen in individuele dossiers of er uitspraken over te doen. Ik ben daar niet voor bevoegd, en ik wens het ook niet te zijn.

Waar deze interpellatie wel over gaat, zijn de grote verschillen die we kunnen vaststellen tussen de gegevens over vroegtijdige pensioneringen in de diverse netten. Voor die verschillen is niet meteen een verklaring te vinden. Dat roept vragen op. Er zijn gegevens bekendgemaakt over de periode 1994-1999 in antwoord op vragen die werden gesteld aan federaal minister Vandenbroucke. Daarna zijn er ook gegevens bekendgemaakt door de directeur-generaal van het ministerie van Financiën, administratie Pensioenen, afdeling Statistiek. Aan u om ze te bevestigen of te weerleggen.

Blijkbaar had het gemeenschapsonderwijs in het jaar 2000 bijna 21.000 leerkrachten in dienst. Het vrij onderwijs telde op dat moment 92.584 leerkrachten. Het aantal vroegtijdige pensioneringen van 1 januari 1994 tot 30 juni 2002 blijkt echter nagenoeg gelijk te zijn, namelijk 2.474 in het vrij onderwijs, en 2.487 in het gemeenschapsonderwijs, dus zelfs iets meer. We zouden dus kunnen stellen dat op 8,5 jaar tijd bijna 12 procent van de leerkrachten in het gemeenschapsonderwijs vroegtijdig op pensioen is gesteld, tegenover 2,67 procent in het vrij onderwijs.

Van Dijck

Hoe komt dat ? Zijn de leerkrachten in het gemeenschapsonderwijs minder gezond ? Dat durf of wil ik niet geloven. Liggen de eisen aan het personeel er hoger ? Ook dat geloof ik niet. Een en ander roept ook de vraag op naar de kostprijs van dit alles. Dat is niet meteen een Vlaamse materie, maar als we verantwoordelijkheid willen nemen ten aanzien van de samenleving, dan moeten we ook durven zien dat elke vroegtijdige pensionering een last is voor de gemeenschap, waar geen prestaties tegenover staan.

Laat dit duidelijk zijn : ik vind het positief dat er een regeling bestaat om mensen die niet langer geschikt zijn om een onderwijsopdracht te vervullen, vervroegd op pensioen te stellen. Deze regeling mag echter geen instrument worden om een personeelspolitiek te voeren waarbij men van benoemde personeelsleden af wil geraken. Deze indruk wekken de cijfers alleszins.

Mevrouw de minister, ik had graag antwoord op een aantal vragen. Kloppen de cijfers die minister Vandenbroucke bekendmaakte ? Kunt u ze ook bevestigen ? Zijn er cijfergegevens van het officieel gesubsidieerd net bekend ? Welke verklaring hebt u voor de grote, ontegensprekelijke verschillen ? In het gemeenschapsonderwijs zijn er 4,4 keer meer mensen die vervroegd op pensioen gaan. Heeft de RAGO daar een verklaring voor ? De cijfers dateren van de periode waarin de decentralisatie nog geen feit was. Hoe verloopt de procedure voor een vervroegde pensionering ? Zijn er verschillen in de procedures voor de verschillende netten omdat er ook verschillen in de rechtspositieregelingen zijn ? Wie zet het dossier in gang ? Wie is verantwoordelijk om iemand vervroegd op pensioen te stellen ? Wie neemt uiteindelijk het besluit ? Is er enige vorm van controle op de besluitvorming vanuit het departement Onderwijs ? Welke mogelijkheden hebben mensen die zich onheus behandeld voelen ? Is er enige vorm van beroep mogelijk ?

Ik ben ervan overtuigd dat dergelijke maatregelen soms noodzakelijk zijn. Er zijn echter enorme verschillen waarvoor ik geen verklaring vind. Die zou ik graag van u krijgen.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, ik heb over dit onderwerp een schriftelijke vraag ingediend nadat het interpellatieverzoek van de heer Van Dijck was ingediend. Ik wil onderzoeken wat hier

allemaal van aan is. Mijn schriftelijke vraag omvatte vier vragen. Twee zijn gelijksoortig aan die van de heer Van Dijck. De administratie van het Vlaams Parlement heeft me dan ook gevraagd om mij voor deze vragen aan te sluiten bij de interpellatie. Voor de andere twee vragen kreeg ik de raad om een nieuwe schriftelijke vraag in te dienen, wat ik ook zal doen.

Mevrouw de minister, klopt het dat er tussen 1994 en 2002 4.961 leerkrachten met vervroegd pensioen zijn gestuurd ? Is dat een normaal sociaal verschijnsel ? In de pers las ik : ‘Sinds 1 januari 2003 kunnen onrechtvaardig behandelde leerkrachten toch terecht bij de verplichte preventieadviseur.’ Op zich is een onafhankelijke ombudsdienst die bemiddelt bij vastgelopen conflicten, een prima initiatief. We hebben contact opgenomen met Arista, het bureau dat als preventieadviseur optreedt voor het hele gemeenschapsnet. Ze wilden geen vragen beantwoorden over hun werking alvorens de RAGO te raadplegen.

Verder las ik in de pers : ‘Toen wisten we al dat onafhankelijkheid hier ver te zoeken zou zijn. Bovendien loopt hun contract al na 6 maanden af. Hoe kan men daar dan als slecht behandelde leerkracht in volle vertrouwen naartoe stappen ?’ Ik wil weten of dat waar is en daarom vraag ik : is Arista al dan niet in staat om volledig onafhankelijk op te treden ?

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Ik vermoed dat alle collega's van deze commissie onlangs een boze mail hebben gekregen waarin wordt geïnsinueerd dat er misbruiken zouden zijn bij vervroegde pensioneringen. De vragen die daarin worden gesteld, sluiten heel nauw aan bij die van de heer Van Dijck. Het lijkt me belangrijk dat we ter zake de nodige informatie krijgen zodat misbruiken, als die er effectief zijn, de wereld uit kunnen worden geholpen. Is die insinuatie echter onjuist, dan is het ook belangrijk dat hierop correct wordt geantwoord.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : De klacht waarnaar hier al meermaals is verwezen, is niet nieuw. De cijfers die de heer Van Dijck heeft geciteerd, zijn destijds opgevraagd door de heer Mortelmans. Deze cijfers betreffen de opruststelling van leerkrachten nadat die hun ziekte-dagen hebben opgebruikt. Daarin is het verschil tussen gemeenschapsonderwijs en vrij onderwijs heel frap-

Van Nieuwenhuysen

pant. Ik weet niet of dat te maken heeft met de aantijgingen, die we regelmatig te horen en te lezen krijgen, van leerkrachten die zeggen dat ze ten gevolge van pesterijen van hun hiërarchische overste geschorst werden of die na een onvoldoende door de inspectie werd aangemaand om hun ziektedagen op te nemen, gevolgd door een vroegtijdige pensionering. Na een tweede onvoldoende zouden ze in de werkloosheid terechtkomen.

De voorbije jaren zijn daarover al heel wat getuigenissen geweest in de pers. Het gaat daarbij niet om twee of drie personen. Telkens wanneer daarover een artikel in de pers verschijnt, komen er heel wat reacties van mensen die in dezelfde situatie verkeren. Zij hebben allen dezelfde klacht, namelijk dat ze nergens terechtkunnen wanneer ze in beroep willen gaan. Er is dus een vraag naar een onafhankelijke ombudsdienst die in dergelijke gevallen kan bemiddelen. Blijkbaar is de Vlaamse Ombudsdienst ter zake onbevoegd.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Ik sluit me aan bij deze vraag. Daarnaast vraag ik me af of het niet goed zou zijn om de diverse betrokkenen bij deze problematiek eens te beluisteren. Kunnen we daarover geen hoorzitting organiseren ?

De voorzitter : Eerst moeten we zeker zijn dat de geciteerde cijfers correct zijn. Als dat zo is, lijkt het me de moeite waard om daar een hoorzitting aan te wijden. We zullen het daar volgende week over hebben.

De heer Ramon heeft het woord.

De heer Frans Ramon : Ik sluit me aan bij de heer Martens. Ik heb al een hele tijd geleden gezegd dat het nuttig zou zijn over dit probleem wat meer mensen te horen.

De voorzitter : Dat moet dan wel gebeuren op basis van een concreet dossier.

Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal de vragen van de heer Van Dijck een voor een beantwoorden.

Ten eerste kloppen de cijfers die de heer Van Dijck heeft geciteerd, ongeveer. Het departement telt voor de periode van 1 januari 1993 tot 30 juni 2002,

2.473 gevallen voor het gemeenschapsonderwijs, de autonome hogescholen inbegrepen. Voor het vrij onderwijs zijn dat 2.453 gevallen.

Ten tweede, voor het officieel gesubsidieerd onderwijs zijn er 579 gevallen in het gemeentelijk onderwijs en 110 gevallen in het provinciaal onderwijs.

Wat de derde en vierde vraag betreft, sluit de administratie zich aan bij wat de heer Steenhaut in Het Nieuwsblad van 26 april heeft geantwoord op de vraag waarom in het gemeenschapsonderwijs het aantal 4,5 keer hoger ligt dan in het vrij onderwijs : 'Daar zijn twee redenen voor. In de cijfers zijn ook de prepensioenen opgenomen van het onderhoudspersoneel, waar de werklast zwaarder is. Daarnaast kende het toenmalig rijksonderwijs in de jaren '60 en '70 de grootste expansie, waardoor en nu veel vijftigers zijn in ons net.'

Ten vijfde, de procedure verloopt als volgt. Zodra het ziektekrediet uitgeput is, wordt het personeelslid door het werkstation ter beschikking gesteld wegens ziekte. Het werkstation stuurt ook een brief naar de Pensioencommissie van de Administratieve Gezondheidsdienst. Die roept het personeelslid op voor een onderzoek en neemt dan een beslissing. Een mogelijke beslissing is dat het personeelslid definitief ongeschikt wordt verklaard voor de uitoefening van het ambt. De Administratieve Gezondheidsdienst stuurt de beslissing naar het werkstation. De eerste dag van de maand die volgt op de beslissing van de Administratieve Gezondheidsdienst, wordt het personeelslid vroegtijdig gepensioneerd wegens medische redenen. Het werkstation maakt het pensioendossier over aan de administratie der Pensioenen.

Er is geen verschil in de procedure voor de verschillende onderwijsnetten. Er is ook geen verschil in de rechtspositieregelingen in verband met het ziekteverlof en het vroegtijdig pensioen. Het werkstation van het departement Onderwijs stelt de uitputting van het ziektekrediet vast. Vervolgens wordt de procedure opgestart. De Pensioencommissie van de Administratieve Gezondheidsdienst van de federale overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu neemt de uiteindelijke beslissing. De Administratieve Gezondheidsdienst beschikt over een interne beroepsprocedure.

Tussen het departement Onderwijs en de Administratieve Gezondheidsdienst zijn afspraken gemaakt over de uitvoerbaarheid van de beslissingen. De beslissing moet juridisch correct zijn en uitvoerbaar op een manier die in overeenstemming is met

Vanderpoorten

de onderwijsreglementering. Deze afspraken gaan over het administratieve gedeelte van de beslissing. De Vlaamse Gemeenschap heeft geen enkele bevoegdheid in het medische gedeelte van de beslissing. Voor die materie is de federale overheid bevoegd.

De Administratieve Gezondheidsdienst gaat na of een personeelslid vroegtijdig op pensioen moet worden gesteld om medische redenen. Indien dat het geval is, moet de federale administratie der Pensioenen een pensioen uitbetalen. Het departement Onderwijs zorgt ervoor dat deze beslissing correct kan worden uitgevoerd volgens de bestaande reglementeringen. Naast gebruik maken van de interne beroepsmogelijkheid bij de Administratieve Gezondheidsdienst, kunnen personeelsleden van het gemeenschapsonderwijs en van het vrij onderwijs bij de Raad van State de schorsing en/of de vernietiging vragen van de beslissing die de Pensioenencommissie van de Administratieve Gezondheidsdienst heeft genomen.

Het zou inderdaad interessant zijn om hierover een hoorzitting te organiseren, maar er werden een aantal klachten ingediend bij het parket, onder andere door mezelf. Op een bepaald ogenblik heeft een groep van gepeste leerkrachten op een zeer assertieve manier tegen mij gereageerd. Iedereen heeft me toen aangeraden een klacht neer te leggen. Ook de heer Steenhaut heeft namens het gemeenschapsonderwijs een klacht neergelegd. We moeten dus nagaan wat we kunnen behandelen in een hoorzitting en wat niet. Een aantal neergelegde klachten zal zeker terecht zijn, en we moeten dus voorzichtig omspringen met die problematiek.

De voorzitter : We moeten de mogelijkheden in dat verband zeker onderzoeken.

De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Mevrouw de minister, ik wist op voorhand dat dit een heikele kwestie is. Ik heb ook duidelijk laten blijken dat ik niet van om het even wie de woordvoerder wil zijn. Sommigen hebben op een agressieve manier gereageerd, en ik heb daar ook bedenkingen bij. Ik heb me echter gewoon op de cijfers gebaseerd.

Ik kon uiteraard geen rekening houden met het antwoord van de heer Steenhaut in een krantenartikel dat ongeveer 3 weken na het indienen van deze interpellatie verscheen. Het feit dat er ook andere personeelscategorieën zijn opgenomen in de

cijfers van het gemeenschapsonderwijs, vergt zeker een nader onderzoek. We moeten inderdaad nagaan wat we kunnen doen, zoals de voorzitter reeds zei.

Ik zal tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie indienen.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, ik zal ook verder nadenken en meewerken aan het onderzoek. Het gaat om een belangrijke maar delicate kwestie. Ik dring er dus op aan dat er een hoorzitting wordt georganiseerd, indien dat mogelijk is natuurlijk.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Van Dijck werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering. Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de omzendbrief met betrekking tot de hertekening van het onderwijslandschap basisonderwijs

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de omzendbrief met betrekking tot de hertekening van het onderwijslandschap

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de omzendbrief met betrekking tot de hertekening van het onderwijslandschap, voor wat betreft het ziekenhuisonderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Martens tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over

Voorzitter

de omzendbrief met betrekking tot de hertekening van het onderwijslandschap basisonderwijs, met daaraan toegevoegd de vragen om uitleg van de heer Martens tot minister Vanderpoorten, over de omzendbrief met betrekking tot de hertekening van het onderwijslandschap, en over de omzendbrief met betrekking tot de hertekening van het onderwijslandschap, voor wat betreft het ziekenhuisonderwijs.

Indien er met redenen omklede moties worden ingediend, kunnen die alleen maar betrekking hebben op de interpellatie.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, u hebt op 18 april 2003 een omzendbrief gepubliceerd over de hertekening van het onderwijslandschap. U neemt daarbij een aantal maatregelen die het komende schooljaar zullen ingaan.

Eenzijds zou men kunnen zeggen dat er niets nieuws is onder de zon want we kennen toch de gang van zaken dat er eerst een omzendbrief komt en dan een decreet. De omzendbrief wordt dan verstuurd onder voorbehoud. In dit geval is het echter complexer. De omzendbrief is niet onder voorbehoud van een decreet, maar onder voorbehoud van twee decreten, namelijk een programmadecreet en het geëigend decreet. Los van de vragen over de opportuniteit om op deze manier te werken, maakt dit de vraag veel scherper bij de partners die normaal bij een overleg zijn betrokken, wat procedureel is voorzien. Ze zijn betrokken geweest bij het decreet over de hertekening van het basisonderwijs maar niet bij het programmadecreet.

Het is ook ten aanzien van het parlement een eigenaardige situatie want het is bijna een dubbele voorafname op een parlementair debat. De omzendbrief die nu voorligt, gaat er eigenlijk van uit dat het parlement zowel het programmadecreet als het geëigende decreet ongewijzigd zou goedkeuren. Hier voelt men in alle scherpheid wat we al eerder hebben aangeklaagd. Niet alleen de oppositie maar ook de meerderheid heeft ook bij Onderwijsdecreet XIV zeer scherp gezegd dat het een slechte gang van zaken was. We proberen dat te remediëren. Het is positief dat wat betreft de tijdigheid ook de meerderheid blijkbaar bereid is de motie te steunen om de zaken wat meer onder controle te

brengen. Ten gronde blijft het probleem hoe dan ook bestaan.

Ik heb ook eens gegrasduind in het advies van de Raad van State ten aanzien van het programmadecreet. In het hoofdstuk 2 'Onderwijs' lees ik in artikel 12 dat de Raad van State heel wat vragen heeft ten aanzien van de legaliteit. Er is een enorme delegatie in het programmadecreet en dus ook in de omzendbrief aan de Vlaamse regering. Dan is er nog de vraag of het wel degelijk gaat over iets dat van die aard is dat het past in een programmadecreet. De Raad van State is er absoluut duidelijk in en zegt dat het niet billijk is en niet conform goede parlementaire werkzaamheden. Ik verwijs naar de pagina's 6 en 7 van het advies. Hier is er toch een probleem. Mevrouw de minister, hoe verantwoordt u dat ?

U zou kunnen zeggen dat u middelen hebt via de CAO's die u moet kunnen ventileren. Dat kan op het eerste gezicht overtuigend zijn, maar u weet ook wel dat u dat op een andere manier zou kunnen doen. Er is door diverse partners op aangedrongen dat er iets moet gebeuren. Op een bepaald moment hebt u een antwoord gegeven in het Vlaams Parlement in verband met de programmatiestop. U hebt absoluut plausibele argumenten ontwikkeld met betrekking tot de noodzakelijke schaalvergroting, die nodig is in functie van – en ik citeer u – 'een bundeling van onderwijskundige en bestuurlijke knowhow, een vergroting van flexibiliteit en autonomie van de school en de uitbouw van een rationeel en coherent onderwijsaanbod'.

Wij volgen deze gedachte zeker, maar het is niet omdat we met deze inhoudelijke grondlijn akkoord gaan, dat de manier waarop en de timing onze goedkeuring kunnen wegdragen. Hoe verantwoordt u dit in het licht van een normale parlementaire behandeling en van een normale omgang met uw gesprekspartners op het terrein ? Onderschat de wrevel niet die daar heerst. Vandaag zijn gevoelens feitelijkheden waarmee men rekening moet houden. Met cijfers alleen overtuigt men niet, men moet rekening houden met wat mensen daaromtrent voelen en waarnemen. Om mensen niet te choqueren, moet men dit soort dingen vermijden. Wat weerhoudt u ervan om na te gaan hoe u die regel op een goede manier, zoals het hoort, pas op 1 september 2004 kan laten ingaan ?

Tot hier mijn vragen van de interpellatie. Ik heb ook een aantal vragen om uitleg over de inhoud van de omzendbrief. Ik verwijs onder meer naar bijlage 3, waar sprake is van zorgbegeleiding. Tussen de definiëring en wat decretaal is voorzien, zit

Martens

een zekere spanning. Het lijkt alsof men met de omzendbrief de invulling geeft die men niet kan geven, maar die hoogstens een suggestie kan zijn. Het lijkt alsof u op het randje loopt en ingrijpt in de schoolorganisatie wanneer u het hebt over het meer of minder doorbreken van de uniforme jaar-klas. Dit is een verantwoordelijkheid van de school zelf.

Er is ook de problematiek van de programmatie-stop. Uw motivatie was dat u dit doet om te kijken waar we staan. Er werden geen defusies meer toegelaten om een billijke omkadering te verwerven, maar er kwam een engagement dat, wanneer er een hervorming ten gronde komt, de grote scholen zullen krijgen waar ze recht op hebben. Vandaag blijkt dit niet het geval te zijn. U hebt toen uw standpunt wat bijgestuurd.

U geeft aan de ene kant vooral een sokkel ten behoeve van de kleine scholen. Zo ontstaat er een spanning. Tot op zekere hoogte is die spanning onvermijdelijk, maar hoe groot kan die spanning zijn? Betekent dit dat u de kleine scholen wat in bescherming neemt? Dat staat in tegenstelling tot de ambitie om een schaalvergroting te realiseren. Eigenlijk voelen de grotere scholen zich daardoor disproportioneel ondergewaardeerd ten aanzien van de verwachtingen die ze hadden, of het nu gaat over een ambt van adjunct-directeur of iets anders. Dat blijft een reëel probleem. Bent u daarmee niet in tegenspraak met uw eigen uitgangspunten?

Ook inzake financiering bestaat er betwisting. Eigenlijk komt dit er in belangrijke mate op neer dat u de middelen herschikt die vandaag reeds ter beschikking waren gesteld van het basisonderwijs of in het vooruitzicht waren gesteld na de CAO-onderhandelingen. De bijkomende middelen die u geeft, zijn bijzonder bescheiden. Ik zou graag van u het budgettaire plaatje krijgen: wat zijn de diverse bronnen? Wat zijn nieuwe middelen? Wat zijn heroriëntaties en herschikkingen? Wat is het groeipad dat zich ter zake aftekent voor de komende jaren?

Ook het buitengewoon onderwijs voelt zich wat in de kou staan. Straks heb ik het over het ziekenhuisonderwijs. Op basis van de omzendbrief hebben de mensen uit deze sector het gevoel dat er voor hen niet echt specifieke maatregelen worden genomen. Er is geen wegingscoëfficiënt voor de telling van de leerlingen van het buitengewoon onderwijs binnen een scholengemeenschap. De omzendbrief gaat eraan voorbij dat deze GON-leer-

lingen mee in rekening zouden moeten worden gebracht voor de administratieve omkadering in het buitengewoon onderwijs, temeer daar deze leerlingen administratief veel meer moeten worden gevolgd. Het feit dat het buitengewoon onderwijs niet echt deelt in die bijkomende middelen zorgt er voor wrevel.

Dan kom ik tot mijn vragen over het ziekenhuisonderwijs. Uit de contacten die ik heb, merk ik dat er ter zake wat evolutie bestaat. Initieel bleek uit die contacten dat er binnen de administratie betwistingen zouden zijn over de wijze waarop de omzendbrief moet worden begrepen, of dat er zelfs fouten zouden zijn geslopen in die omzendbrief. Het gaat hier over het zogenaamde type 5. Eigenlijk bevind ik me hiermee op het terrein van mevrouw Heeren. Zij heeft al herhaaldelijk aandacht gevraagd voor dit ziekenhuisonderwijs en heeft zich opgeworpen als pleitbezorger ervan. De scholen van type 5 stellen na een eerste lezing vast dat ze niet worden vermeld. Ze vrezen dat ze bij de telling eigenlijk zouden moeten inleveren ten opzichte van het reguliere buitengewoon onderwijs, terwijl ze toch een bijzondere positie innemen.

Er zijn ter zake wat zijdelingse contacten geweest met de administratie, waar men stelde dat er een aantal elementen en begrippen vergeten waren. Wat is echter de waarde daarvan? Dat staat immers niet op papier. Er is geen duidelijk engagement ter zake. Op een bepaald ogenblik werd gesteld dat er een interpretatie mogelijk is die ervoor zou zorgen dat wordt behouden wat men vandaag heeft. Maar dan blijft de vraag in de sector hoe het groeipad ter zake eruitziet. Bij anderen is er immers sprake van een groei. Die mensen vragen zich af in welke mate ze in die groei gaan delen. Die vraag dringt zich uitdrukkelijk op omdat zij worden geconfronteerd met een aantal leerlingen uit het secundair onderwijs waarvan de administratie wordt gedaan door het basisonderwijs. Dan denk ik onder meer aan de situatie in Leuven. Als er sprake is van een versterking van de omkadering, dan is het logisch dat – daar het basisonderwijs die leerlingen administratief moet opvangen – die leerlingen mee in rekening worden gebracht in het geheel. Dat blijkt echter weer niet het geval te zijn.

Er is dus wrevel bij het buitengewoon onderwijs, dat zich genegeerd of vergeten voelt. Er is wrevel bij het ziekenhuisonderwijs, omdat daar een onduidelijkheid is ontstaan en men er ook het gevoel heeft dat er geen echt groeiperspectief is voor dit onderwijs. Wanneer het echter gaat over het schoolhoofd, of het inschalen van de directeur in zijn categorie, of het geld voor het PC/KD-project,

Martens

dan houdt men wel rekening met die leerlingen, terwijl men dit niet doet bij de administratieve omkadering.

De voorzitter : De heer Ramon heeft het woord.

De heer Frans Ramon : Mijnheer de voorzitter, wanneer er middelen en structurele oplossingen worden aangereikt door een nieuwe regelgeving, krijgt men steeds een spanningsveld tussen het nieuwe en het bestaande. Zo vreest men in het buitengewoon onderwijs dat men minder geld zal hebben dan voorheen om de opdrachten die men tot nu toe had, te vervullen. Het is dus belangrijk om duidelijk te maken wat dit spanningsveld is. Voor mij is het niet de bedoeling dat goedlopende projecten, die hun diensten al hebben bewezen, door een nieuwe regelgeving in het gedrang zouden komen. Dat is een angst die leeft, zeker in het buitengewoon onderwijs. Deze vraag is dus terecht. Het kan niet dat voornoemde projecten door een nieuwe en structurele aanpak zouden verdwijnen, of dat scholen die bijzondere noden hebben en daar middelen voor hadden, nu minder middelen zouden krijgen. Er moet duidelijkheid komen ter zake, al was het maar om die geruchten te ontzenuwen.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, het decreet betreffende de hertekening van het onderwijslandschap basisonderwijs werd voor de eerste keer principieel goedgekeurd op de zitting van de Vlaamse regering van 14 februari 2003. Ik heb er bewust voor geopteerd om een dergelijke belangrijke hervorming van het basisonderwijs vooraf grondig te overleggen met het brede onderwijsveld. Ik heb hierover eerst een discussietekst opgesteld en die op diverse overlegvergaderingen grondig besproken met vertegenwoordigers van directies, personeel van het basisonderwijs, inrichtende machten en het gemeenschapsonderwijs.

Op basis van die besprekingen werd in het najaar van 2002 een visietekst opgesteld, die opnieuw met deze partners, maar ook in de commissie voor Onderwijs van het Vlaams Parlement en in de VLOR werd besproken. Uiteindelijk zijn hieruit de krachtlijnen gegroeid voor een ontwerp van decreet, dat op 14 februari door de regering werd goedgekeurd. Het is niet omdat er veel wordt onderhandeld, dat er een consensus groeit. Dit is maar een eerste stap,

er moet nog veel gebeuren. Afhankelijk van de budgettaire mogelijkheden, kan niet alles tegelijk gebeuren.

De onderhandelingen over dit ontwerp van decreet vonden plaats op 27 en 28 februari en op 10, 11 en 12 maart 2003. Het is niet alleen mijn zorg dat over dit ontwerp van decreet in het onderwijsveld een voldoende groot draagvlak bestaat, maar ook dat de maatregelen die erin staan en die in werking treden op 1 september 2003, steunen op een volwaardige rechtsgrond en tijdig aan de scholen worden meegedeeld. Mijnheer Martens, ik heb begrepen dat dit ook uw bezorgdheid en die van alle leden van de onderwijscommissie is. Om alle scholen tijdig in kennis te stellen van de hele operatie inzake het landschap basisonderwijs op basis van rechtsgeldige besluitvorming met decretale grond, werd daarom een tweede decretaal circuit opgestart, waarvan een definitieve goedkeuring zeker voorhanden moet zijn voor het einde van het schooljaar.

In het programmadecreet wordt, in afwachting van de organieke en definitieve regeling in de decreten basisonderwijs en rechtspositie, de decretale grond ingeschreven om de hertekening van het landschap te kunnen uitvoeren en verder te regelen bij besluiten van de Vlaamse regering. De bepalingen van hoofdstuk XI van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 zijn niet van toepassing. De materies inzake het onderwijslandschap die in het programmadecreet worden vermeld, zijn gelijklopend met de inhoud van het decreet betreffende de hertekening van het onderwijslandschap basisonderwijs. De besluiten en de omzendbrief die hieruit voortvloeien, zijn reeds onderhandeld. Die onderhandelingen gaan over de besluiten en de omzendbrief, die dus alle elementen bevatten die ook reeds in de onderhandelingen over het decreet aan bod kwamen. De onderhandelingen werden afgerond op 1 april 2003 en de omzendbrief werd op 4 april 2003 aan de Vlaamse regering voorgelegd. De omzendbrief werd onmiddellijk na de paasvakantie aan de scholen bezorgd.

Er is in dit circuit één verschil met het decretale circuit dat reeds is onderhandeld : de scholengemeenschappen worden bij specifiek tijdelijk project georganiseerd voor de duur van twee jaar. Dit sluit aan bij de vraag uit de informele besprekingen om van de eerste jaren een proefperiode te maken. De hele organieke regeling voor de scholengemeenschappen kan immers niet in het programmadecreet worden ingeschreven. Ook in de organieke regeling in het ontwerp van decreet landschap basisonderwijs, wordt de periode tot september 2005

Vanderpoorten

beschouwd als een proefperiode, waarbij de scholen jaarlijks in of uit een scholengemeenschap kunnen stappen.

In bijlage 4 van de omzendbrief over de hertekening van het onderwijslandschap basisonderwijs wordt een duiding gegeven bij de doelstellingen van het zorgbeleid dat de overheid in de scholen mogelijk wil maken. In een omzendbrief, inclusief de bijlagen, geeft de overheid uitleg aan scholen en licht ze toe wat er mogelijk is binnen de regelgeving. De toelichting in de bijlage moet dan ook als dusdanig worden gelezen. Elke school zal op haar manier vorm kunnen geven aan een eigen zorgbeleid. Het is evenwel de bedoeling dat de zorginitiatieven van scholen en hoe ze hun schoolorganisatie daarop afstemmen, uiteindelijk bijdragen tot de beoogde doelstellingen. De school werkt op een meer doelgerichte wijze en binnen een gedeelde visie op zorg voor leerlingen. De leerkrachten worden deskundiger in het omgaan met verschillen, zowel preventief als remediërend. De kinderen leren meer en beter en bovendien krijgen meer kinderen de kans om onderwijs te blijven volgen in een gewone school.

Het is niet de bedoeling om via een omzendbrief een model van schoolorganisatie vast te leggen. Het is wel de bedoeling om scholen mogelijkheden aan te reiken. Een van die mogelijkheden is het doorbreken van de vaste jaarklas om beter tegemoet te kunnen komen aan de verschillen tussen kinderen. Deze mogelijkheid is trouwens niet nieuw, maar reeds ingeschreven in het decreet basisonderwijs van 1997. Een groeiende groep scholen begint gebruik te maken van deze mogelijkheid. Sommige scholen werken bijvoorbeeld met wisselende vorderingengroepen voor taal, richten een brugklas tussen kleuter- en lager onderwijs in, of zetten de taakleraar of ambulante leerkrachten in om een deel van de groep specifiek te begeleiden.

Ik bestraf de grote scholen die al dan niet door fusie tot stand kwamen niet. Gefusioneerde scholen krijgen in verhouding minder lestijden dan als ze afzonderlijk zouden blijven bestaan. Dat is een gevolg van de opbouw van de lestijden volgens de schalen. Dit effect wordt gedeeltelijk opgevangen door de extra lestijden die vrijwillig gefusioneerde scholen krijgen in de eerste vier jaar na de fusie.

Een van de mogelijkheden voor een hertekening van het onderwijslandschap was het verhogen van de programmatie- en rationalisatienormen, en het

aanpassen van de lestijden volgens de schalen. Tijdens de gesprekken die ik vorig schooljaar met koepels, directiecomités, vakbonden en ouderverenigingen hierover voerde, bleken heel wat scholen samenwerkingsovereenkomsten als een betere oplossing te beschouwen voor de beleids- en beheersproblemen waarmee ze worstelen. Het is evident dat daaraan in de toekomst nog moet worden gesleuteld, ook aan de lestijdenscalen. Op dit moment werd daar nog niet voor gekozen.

Ik wil de basisscholen dan ook aanmoedigen om op bestuurlijk vlak samen te werken in nieuwe scholengemeenschappen. Via deze scholengemeenschappen kunnen ook kleinere scholen evolueren naar levenskrachtige basisscholen. De samenwerking is niet verplicht, maar zal worden aangemoedigd. De scholengemeenschap zal bovendien dienen als ankerpunt voor onder meer de administratieve kern en de ICT-coördinator. De geplande schaalvergroting bevindt zich dus op het bestuurlijk vlak. De afzonderlijke scholen binnen de scholengemeenschap moeten hun eigen identiteit niet opgeven.

Het is geenszins mijn bedoeling de rationalisatienormen voor de afzonderlijke basisscholen op te trekken. Evenmin wil ik raken aan de huidige lestijdenscalen die ook kleinere scholen het nodige comfort bieden. Bovendien krijgen grote scholen vanaf volgend schooljaar extra middelen voor ICT-zorgbeleid en administratieve ondersteuning.

De middelen voor het landschap basisonderwijs kunnen worden onderverdeeld in vier groepen. Voor de zorgcoördinatie is in totaal 30,74 miljoen euro beschikbaar. Dit budget is als volgt samengesteld. Een bedrag van 24,8 miljoen euro – initieel uitgetrokken voor het kleuteronderwijs – komt uit CAO VI. Daarnaast worden de middelen die in CAO IV bestemd waren voor het toenmalig groeipad OVB/ZVB, nu geheroriënteerd naar GOK-middelen. Het gaat hier om een bedrag van 2,84 miljoen euro. Binnen het basis- en het secundair onderwijs werken er een aantal niet-administratieve CODO's. Deze loonkosten worden integraal geheroriënteerd naar zorgcoördinatie voor een bedrag van 3,09 miljoen euro.

De tweede groep financiële middelen is de ICT-coördinatie met hetzelfde budget dat werd vastgelegd voor het schooljaar 2002-2003. Voor het basisonderwijs komt dit neer op ongeveer 60 percent van de middelen voor ICT-coördinatie. Naar personeelskosten gaat 10,82 miljoen euro, naar werkmiddelen 0,6 miljoen euro.

Vanderpoorten

Een derde groep zijn de administratieve kernen en de stimulus. Die zijn samengesteld via de budgetten voor de CODO's en de RC's. Ik laat een overzichtstabel aan de commissiesecretaris bezorgen. De verdeling van deze 66,992 miljoen euro aan middelen over de administratieve kern en de stimulus is als volgt. De stimulus wordt bepaald op 7 miljoen euro. De resterende middelen – 59,992 miljoen euro – worden gebruikt voor het administratieve personeel van de basisscholen. Het bedrag van de rekenplichtige correspondenten blijft zoals decretaal bepaald voorbehouden bij het gemeenschapsonderwijs. U weet welk gevolg daaraan wordt gegeven. Op die vraag heb ik vroeger al geantwoord.

Door opname van administratief personeel op het werkingsbudget in het decreet rechtspositie en door vaste benoeming van dit personeel en de huidige CODO's op 1 januari 2004 komt er in totaal 8,132 miljoen euro vrij door de verminderde RSZ-bijdrage. Deze middelen worden opnieuw geïnvesteerd in het basisonderwijs voor de stimulus en voor de administratieve kernen.

Een vierde groep is het incentive voor de scholengemeenschappen, met een budget van 7 miljoen euro. Er wordt een incentive van 21 punten toegekend per scholengemeenschap. Per bijkomende schijf van 450 leerlingen komen er telkens 11 punten bij. Dat betekent voor een scholengemeenschap met 900 leerlingen 21 punten, voor 1.800 leerlingen 42 punten, enzovoort. Ik laat ook hier van een tabel aan de commissiesecretaris bezorgen. Het groeipad loopt tot 2005. Een scholengemeenschap met 900 leerlingen kan momenteel op een derde van een voltijds personeelslid rekenen; tegen 2005 evolueert dat tot een voltijdse betrekking. Nu is het misschien beperkt, maar een voltijdse baan over 2 jaar kan toch tellen.

Het is juist dat ook met de samenwerking tussen gewoon en buitengewoon onderwijs in de eerste plaats administratieve samenwerking wordt beoogd. Ik vermoed – en ik hoop – dat administratieve samenwerking tussen scholen in sommige gevallen zal leiden tot pedagogische samenwerking. Ik vermoed en hoop dat deze pedagogische samenwerking er het snelst zal komen waar scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs deel uitmaken van één scholengemeenschap. Uiteraard kan ik niet bepalen hoe de pedagogische samenwerking eruit zal zien. Het behoort tot de autonomie van de scholengemeenschap om dit in te vullen. Deze in-

vulling zal van plaats tot plaats verschillen. Dat is goed.

GON-leerlingen worden inderdaad niet meegeteld voor de berekening van de administratieve jobs in de scholen voor buitengewoon onderwijs. Hiervoor zijn verschillende redenen. De betrokken GON-leerlingen tellen wel mee binnen de school voor gewoon onderwijs, waar ze per slot van rekening zijn ingeschreven, voor de berekening van de verschillende enveloppen. We willen zo veel mogelijk het principe aanhouden om leerlingen niet dubbel te tellen. De administratieve ondersteuning van BuSO-scholen is al sterker dan in de scholen voor gewoon onderwijs. Problemen in verband met GON wil ik het liefst globaal bekijken in het licht van de implementatie van 'Maatwerk in Samenpraak'. Ik werk trouwens aan een aantal voorstellen.

Ik ben van mening dat de schoolbesturen, de directies en de leerkrachten tijdig op de hoogte gebracht moeten worden van de nieuwe regelgeving die het volgende schooljaar in werking treedt. Het is bekend dat het besluitvormingsproces bijzonder tijdrovend is. Een besluit is er niet in 2 maanden en een ontwerp van decreet is niet afgewerkt in een half jaar. De nodige adviezen moeten worden ingewonnen, en onderhandelingen en overleg nemen soms veel tijd in beslag. Zoals ik reeds gezegd heb, is ook de mededeling inzake de hertekening van het onderwijslandschap onderhandeld met de koepels en de vakbonden. Ik wil wel opmerken dat zowel de afdeling Wetgeving als de afdeling Administratie van de Raad van State zich akkoord hebben verklaard met het bij omzendbrief 'anticiperen op nieuwe regelgeving'. Het getuigt immers, onder strikte voorwaarden, van goed bestuur om scholen toe te laten zich voor te bereiden op een nieuwe regelgeving. Het enige alternatief bestaat er immers in om alles een jaar uit te stellen en daar zijn de scholen in het algemeen veel minder mee gebaat.

Ik ben van oordeel dat scholen die er klaar voor zijn, reeds van start moeten kunnen gaan met een scholengemeenschap op 1 september 2003. Voor heel wat scholen zal er voldoende tijd zijn om tegen 1 september 2003 een scholengemeenschap te vormen, voor anderen misschien niet. Om die die er klaar voor zijn niet tegen te houden en toch de nodige tijd en ruimte te geven die sommige scholen nodig hebben, moeten de eerste twee schooljaren als overgangsjaren worden beschouwd. Dit betekent dat de overeenkomsten en beslissingen die in werking treden op 1 september 2003 en 1 september 2004 telkens maar voor één schooljaar

Vanderpoorten

geldig zijn. Dit moet het mogelijk maken dat in de beginfase, scholen die nog geen partners gevonden hebben, alsnog kunnen worden opgenomen in een scholengemeenschap en dat scholen nog van partner kunnen wisselen.

Ik weet wel dat er van meet af aan discussie is geweest over de datums van invoering. De kritiek kwam altijd uit één welbepaalde hoek. De anderen hebben me er steeds op gewezen dat er geld voorhanden is en dat gestart kan worden. Ze vroegen mij om diegenen die kunnen beginnen, ook echt van start te laten gaan. Bij de onderhandelingen in het kader van het ondertekende protocol is ook duidelijk gebleken dat zelfs partners die vaak vanuit één visie opteren, er tegengestelde standpunten op nahielden. U weet wel waarover ik het heb. Om die reden hebben we gezegd dat het niet moet, maar dat het kan.

Wat uw vraag met betrekking tot het ziekenhuisonderwijs betreft, kan ik het volgende antwoorden. Bij de opmaak en de bespreking van de huidige tekst zijn de ziekenhuisscholen mee opgenomen in de regeling zoals voor alle scholen voor buitengewoon basisonderwijs. Het klopt dat dit voor deze scholen inderdaad niet voordelig is. Intussen is het probleem mij bekend, en er is hiervoor een oplossing in de maak. De type 5-scholen houden hun pakket van een halftijdse administratieve hulp per vestigingsplaats. Hierover kan geen twijfel bestaan.

Na de correctie, zoals hierboven beschreven, zullen de type 5-scholen een betere regeling hebben dan de andere scholen voor buitengewoon basisonderwijs. Hen een nog meer voordelige omkadering geven, zou tegenover de andere types, die ook geconfronteerd worden met een aantal problemen, niet fair zijn, ook al is dit voor de type 5-scholen een status-quo.

Het forfait dat voor de vestigingsplaatsen wordt gegeven, is voordeliger dan de berekeningswijze op basis van het leerlingenaantal. In die zin raakt de administratieve omkadering wel de leerlingen uit het secundair onderwijs. Hieraan moet ik volledigheidshalve toevoegen dat er voor het buitengewoon onderwijs nog andere vragen op tafel liggen. In het kader van 'maatwerk in samenspraak', maar eventueel ook reeds daarvoor, moeten we proberen daar antwoorden op te bieden. Ik heb dit niet gedaan binnen het decreet basisonderwijs. Het is wel mijn bedoeling in de volgende maanden ernaar te streven een aantal problemen in verband met bijvoorbeeld het GON en de personeelsproble-

men, uit te werken en op te lossen. Dat onderwerp is echter niet opgenomen in de hertekening van het onderwijslandschap.

De voorzitter : We zullen in elk geval aan iedereen de volledige tekst, inclusief de cijfers en tabellen, overmaken.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord dat een aantal punten beslist heeft verhelderd. Toch blijf ik vanuit mijn positie – en dat zult u wel begrijpen – het moeilijk hebben. Ik vind de gehanteerde techniek, namelijk het werken via een programmadecreet, immers onaanvaardbaar. Dit gaat naar ons oordeel over de schreef. Ik zal dit in de volgende weken blijven herhalen.

Het gaat hier om een bijzonder grote operatie, vergelijkbaar met wat gebeurt in het secundair onderwijs. Daarbij gaat het nog maar om een eerste stap. Eenmaal deze dynamiek in gang is gezet, zal dit zich verder verdiepen en voortzetten. Dat beseffen we maar al te goed. Het feit dat dit voorgesteld wordt als een tijdelijk project waarvoor men een oud decreet – Onderwijsdecreet XI als ik me niet vergis – gaat wijzigen, roept heel wat vragen op.

Ik denk dat uw redenering de grotere scholen niet zal overtuigen. Zij zullen zich bedot voelen. Zij konden niet defusioneren om gelijk behandeld te worden als de kleinere scholen. Uiteindelijk zijn zij het kind van de rekening.

Ik wil het ook nog even hebben over de financiering als schaalvergroting, terwijl we ons net op het niveau bevinden van de zwakste financiering. Op dat vlak zijn reeds inspanningen gebeurd, ook in de vorige legislatuur, om de positie van het hele basisonderwijs – en meer bepaald op het vlak van de werkingsmiddelen – aanzienlijk te versterken. Toch biedt deze operatie niet onmiddellijk de kans om de positie van het basisonderwijs, in het licht van een internationale vergelijking, te verbeteren. Dat zal hen blijven ontgoochelen.

Het buitengewoon basisonderwijs blijft met een wrang gevoel zitten. Men blijft maar verwijzen naar 'maatwerk in samenspraak' en naar de inclusiegedachte. Op zich is dit alles wel plausibel, maar we vrezen dat het in de praktijk maar weinig middelen zal genereren.

Ik kijk met grote belangstelling uit naar wat zal gebeuren met het GON. U hebt een platformtekst ge-

Martens

kregen vanuit de drie netten die in gemeenschapselijk overleg een aantal pijnpunten hebben gedefinieerd. Daarbij werden ook mogelijke interessante oplossingen en proeven van antwoord aange-reikt. We kijken dus met belangstelling uit naar wat u op dat vlak zult doen en hopen dat het daarbij zal aansluiten.

Mevrouw de minister, heb ik het goed begrepen dat, wat het ziekenhuisonderwijs betreft, de leerlingen die tot het secundair onderwijs behoren, mee verrekend zullen worden ? Dat zou immers de logica zijn. Vandaag wordt hun administratie gevoerd op het niveau van de basisscholen. Nu gaat u die administratie globaal versterken naargelang van het aantal leerlingen en met toepassing van bepaalde modulaties. Voor die leerlingen wordt dat niet meegeteld, hoewel op dat niveau wel die opdracht vervuld moet worden. Daar zitten we toch wel met een probleem waarvoor een oplossing moet worden gevonden. In het globale bedrag is dit misschien slechts een marginaal gegeven, maar voor de betrokkenen is het zeker cruciaal. Het gaat hier om 'slechts' 37 of 38 leerlingen, maar voor de betrokken school is dat wel heel belangrijk. Waarom gaat u daar niet op in ? Dat is voor mij onduidelijk, want het is wel de administratie van het basisonderwijs die het moet doen. Op het niveau van het secundair onderwijs is daarin niet voorzien. Voor de directeur heeft men op dat niveau wel de inschaling en andere elementen, maar hier trekt men die consequentie niet door. Dat is toch heel eigenaardig. Ik verzoek u dan ook dit opnieuw te overwegen.

Minister Marleen Vanderpoorten : De discussie daarover is niet afgesloten. Ook ik krijg daarover elke dag e-mailberichten. Er is echter een regeling ad hoc voor hen uitgewerkt, zodat ze een halftime krijgen, en eigenlijk beter worden behandeld dan anderen. We dachten dat dat een voldoende oplossing zou zijn, maar we merken dat er uit bepaalde hoeken, die u even goed kent als ik, opnieuw op wordt gereageerd. We zullen dit blijven volgen, net zoals andere zaken, en naar een zo goed mogelijke regeling streven. Voorlopig is er alleszins een regeling waarover niemand kan klagen.

De heer Luc Martens : De heer Van Dijk heeft al een vraag ingediend over de CODO's, de contractuelen voor het onderwijs, die hoofdzakelijk aanwezig zijn in het gemeenschapsonderwijs. Ik was me niet bewust van de verhouding, maar het blijken er bijna 70 te zijn in het gemeenschapsonder-

wijs. (*Opmerkingen van minister Marleen Vanderpoorten*)

In het gemeenschapsonderwijs, waar die CODO's zijn ingezet voor specifieke projecten, bijvoorbeeld omtrent autisme, zijn het er 68. Mensen uit het gemeenschapsonderwijs in mijn regio, hebben me daarover aangesproken. Ze zijn bijzonder ongerust, want ze hebben goed werk geleverd en ze hebben kunnen werken in de diepte. Ze hebben daarbij ook een expertise opgebouwd. Nu dreigen ze echter in de pot terecht te komen. Er zal wel iets nieuws in de plaats komen, maar ze vrezen dat de expertise daarmee uit hun school zal verdwijnen, zodat ze hun opdracht niet meer op hetzelfde niveau zullen kunnen uitvoeren.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Het decreet landschap basisonderwijs wordt volgende week in het parlement ingediend. De discussie kan dan voluit worden gevoerd.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heer Martens en door de heer Callens werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijk tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de gelijkschakeling van de prestatieregeling van alle paramedici binnen het buitengewoon secundair onderwijs naar analogie met het buitengewoon basisonderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Dijk tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de gelijkschakeling van de prestatieregeling van alle paramedici binnen het buitengewoon secundair onderwijs naar analogie met het buitengewoon basisonderwijs.

De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de aanleiding tot deze vraag is een dossier dat reeds twee jaar geleden is ingeleid door mevrouw Declercq.

Sinds het ontstaan van het buitengewoon onderwijs is er een ongelijkheid tussen de uurregelingen van kinesitherapeuten, verpleegkundigen en kinderverzorgsters enerzijds en van logopedisten anderzijds. Sinds september 1997 werden in het buitengewoon basisonderwijs de prestaties van alle paramedici op hetzelfde niveau gebracht. Tot op heden is dat echter nog niet gebeurd voor het buitengewoon secundair onderwijs.

De wekelijkse schoolopdracht van het paramedisch personeel dat voltijds in het buitengewoon basisonderwijs fungeert, wordt uitgevoerd in maximaal 26 klokuren in de periodes van normale aanwezigheid van de leerlingen. In het buitengewoon secundair onderwijs werkt een logopedist 30 uren van 50 minuten en werken de kinesitherapeuten, verpleegkundigen en kinderverzorgsters 32 uren van 60 minuten.

Het diploma is voor het lager buitengewoon onderwijs hetzelfde als voor het secundair onderwijs. Het soort werk verschilt uiteraard van school tot school, maar in alle scholen dragen de paramedici een ernstige verantwoordelijkheid. Er worden meer en meer taken naar de scholen doorgeschoven, en de ervaring van sociaal verpleegkundigen, logopedisten en kinesisten leert dat ze een zware verantwoordelijkheid dragen. Ze voeren de medische verzorging uit, verwijzen door en spelen een belangrijke rol bij het inschatten van problemen. Niemand kan ontkennen dat er een grote inzet en zin voor verantwoordelijkheid is.

Op secundair niveau komen er soms nog bijkomende problemen op hen af, weliswaar niet alleen in het buitengewoon onderwijs maar daar wel in het bijzonder, bijvoorbeeld met de vele pubers die soms met drugs-, spijbel- en vluchtproblemen kampen.

Mevrouw de minister, waarom is er tot op heden nog geen gelijkschakeling gekomen ? In uw antwoord op de genoemde parlementaire vraag van mevrouw Declercq op 15 februari, antwoordde u dat de prestatieregeling van het paramedisch personeel in het buitengewoon onderwijs het voorwerp uitmaakte van een grondige evaluatie. U stelde voorstander te zijn van een coherente prestatieregeling voor deze personeelscategorie. U besloot uw antwoord met de melding dat er in een tweede fase een vergelijking moest worden gemaakt met

de welzijnssector. Ten slotte deelde u mee dat daarop geen termijn te plakken was.

Kunt u een stand van zaken geven van dit aanslepende probleem ? Wat is het resultaat van de grondige evaluatie van het beleid in het buitengewoon onderwijs waarnaar u verwees in uw antwoord op de vraag van mevrouw Declercq ? Wanneer komt er eindelijk een gelijkschakeling van de prestatieregeling van alle paramedici in het buitengewoon secundair onderwijs naar analogie met die in het buitengewoon basisonderwijs ? Als die gelijkschakeling er niet komt, waar zitten dan de knelpunten die haar onmogelijk maken ?

De voorzitter : Mevrouw Declercq heeft het woord.

Mevrouw Veerle Declercq : Mevrouw de minister, ik wil me aansluiten bij deze vraag om uitleg. Er bestaat een grote ongelijkheid in het secundair onderwijs. Sociaal-verpleegkundigen krijgen steeds meer te maken met verschillende problemen. De problemen van de jongeren en de verwachtingen van de ouders zijn soms onhoudbaar. Sociaal-verpleegkundigen hebben enorme verantwoordelijkheden. We vragen daarom uitdrukkelijk om een gelijkschakeling, desnoods alleen in het BuSO.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de problematiek van het paramedisch personeel in het buitengewoon onderwijs maakte voorwerp uit van de laatste centrale arbeidsovereenkomst die werd afgesloten met de representatieve vakorganisaties, namelijk CAO VI. In uitvoering van deze CAO werd een werkgroep opgericht bestaande uit vertegenwoordigers van de overheid, de representatieve vakorganisaties en de verenigingen van de inrichtende machten. Eén van de conclusies van deze werkgroep was dat er geen aanpassing komt van de huidige prestatieregeling van het paramedisch personeel dat is tewerkgesteld in het buitengewoon secundair onderwijs. Als uitgangspunt van deze werkgroep werd immers steeds de stelling gehanteerd dat de te nemen maatregelen zeker niet nadelig mochten zijn voor zowel de scholen als de leerlingen. Deze stelling werd bijgetreden door alle participanten in de werkgroep.

Een aanpassing van het prestatiestelsel, in welke zin dan ook, zou steeds effect hebben op de inzetbaarheid van de betrokken personeelsleden en aldus tot een nadeel kunnen leiden voor de school

Vanderpoorten

en leerlingen. Het budget waarin was voorzien voor de uitvoering van het luik buitengewoon onderwijs in CAO VI, werd dan ook aangewend voor een uitbreiding van de omkadering van de scholen. Voor het buitengewoon secundair onderwijs houdt dit onder meer in dat scholen hun urenpakket voor het paramedisch personeel vanaf dit schooljaar volledig kunnen aanwenden. Daarnaast kunnen ze, net als in het buitengewoon basisonderwijs, alle ambten van het paramedisch, het medisch, het sociaal, het orthopedagogisch en het psychologisch personeel oprichten binnen hun urenpakket 'paramedisch personeel'. U zult het met me eens zijn dat deze maatregelen meer bijdragen aan het buitengewoon onderwijs dan het aanpassen van de prestatieregeling van een specifieke groep personeelsleden.

De voorzitter : De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk : Mevrouw de minister, ik sta perplex. Ik vind dit een rare conclusie van de werkgroep. Op het terrein blijft er grote consternatie bestaan. Ik zal deze zaak verder onderzoeken en de documenten van de conclusies opvragen.

De voorzitter : Mevrouw Declercq heeft het woord.

Mevrouw Veerle Declercq : Uw antwoord verwondert me. Ik krijg andere signalen uit de praktijk. In eenzelfde school zijn er soms enorme discrepanties.

Minister Marleen Vanderpoorten : In de werkgroep waren de overheid, de vakbonden en de koepels vertegenwoordigd. Dat was zo afgesproken in de CAO.

Mevrouw Veerle Declercq : Toch blijft de conclusie me verbazen. Er had een gelijkschakeling moeten komen.

Minister Marleen Vanderpoorten : De ongelijkheid kan in verschillende richtingen worden gelijkgeschakeld en dat houdt natuurlijk gevaren in. Er zou kunnen worden beslist dat iedereen meer moet werken in plaats van minder. Dat speelt mee en het is een moeilijke discussie.

Mevrouw Veerle Declercq : Op lange termijn zou een gelijkheid meer rust brengen en rechtvaardiger zijn.

Minister Marleen Vanderpoorten : Niets sluit uit dat als er ernstige wijzigingen worden doorgevoerd

in het buitengewoon onderwijs, dit opnieuw ter sprake komt. Ik verwijs opnieuw naar 'maatwerk in samenspraak'. Ik kan echter niet zeggen hoe de gelijkschakeling zou gebeuren.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het islamitisch godsdienstondericht

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Martens tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het islamitisch godsdienstondericht.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, er zijn op dit vlak een aantal maatregelen genomen die de wenkbrauwen doen fronsen en die wat toelichting vragen. Er is een instantie die moet instaan voor inspectie en erkenning van het islamonderricht. Die bevoegdheid was toegewezen aan het Executief van de Moslims van België, het EMB. U hebt sinds 30 juni 2002 de erkenning echter ingetrokken en die op 1 juli 2003 toegewezen aan de VZW Islam Vlaanderen.

Deze beslissing is een beetje aan de aandacht ontsnapt. Intussen heeft minister Van Grembergen gemeld dat het EMB ontslagnemend zou zijn.

Mevrouw de minister, wanneer werd de erkenningsaanvraag ingetrokken en wanneer werd er een nieuwe toegekend ? Werd de VZW Islam Vlaanderen aan u voorgedragen voor erkenning door een meerderheidsbeslissing van het EMB of is dat op een andere basis gebeurd ? Heeft het EMB ingestemd met de intrekking van die erkenning ? Welke motivatie ligt aan de basis van het intrekken van de erkenning en het toekennen van de nieuwe erkenning ?

Hoe verhoudt uw beslissing zich ten aanzien van de positie van federaal minister Verwilghen die voor het zomerreces in de Senaat heeft verklaard dat het EMB niet meer werkte, onder meer door de interne spanningen ? Hoe verhouden de adviezen van mevrouw Kaçar en de heer Moureaux zich ten aanzien van uw beslissing ?

Martens

Mevrouw de minister, hebt u rekening gehouden met het feit dat de erkenning van het EMB een federale beslissing is ? Het EMB is bevoegd voor het godsdienstondericht, het leerplan, het personeelsbeleid, de inspectie.

Is het EMB representatief samengesteld ? Er is een Marokkaanse groep, een Turkse groep, een Belgische groep en een groep met de andere nationaliteiten. Er zijn dus vier segmenten die zich op een representatieve manier moeten organiseren. In welke mate is die representativiteit gegarandeerd in de VZW Islam Vlaanderen waaraan u de erkenning nu hebt gegeven ?

In het nieuwe orgaan zitten ook personen die als leraar godsdienst betrokken zijn bij het godsdienstondericht. We moeten hier opletten voor belangenvermenging. Aan de ene kant staat men als lid van dat orgaan in voor de inspectie terwijl men aan de andere kant zelf onderworpen is aan die inspectie. Hoe kijkt u aan tegen dat soort van belangenconflicten ? Is dat aspect opgenomen in uw beslissing ?

In het islamonderricht bestaan er verschillende inzichten. Daarover bestaat geen consensus. Dat geldt trouwens ook voor de andere geloofsovertuigingen die evenmin allemaal dezelfde opvatting hebben over het godsdienstondericht. Mevrouw de minister, wat zijn uw criteria om na te gaan welke lijn hier moet worden gevolgd ? Behoudt het EMB ter zake zijn bevoegdheid ? Is de VZW Islam Vlaanderen hiërarchisch ondergeschikt aan het EMB ? Hebt u ook daarmee rekening gehouden in uw beslissing ?

Aangezien er nu twee instanties zijn, kan dat aanleiding geven tot betwistingen. Wie is waarvoor bevoegd ? Was het niet beter geweest om één instantie te erkennen, vooral dan in deze materie ?

Het is niet ondenkbaar dat het huidige EMB snel zal worden vervangen. Wat is het gevolg daarvan voor de VZW Islam Vlaanderen ?

U erkent de VZW Islam Vlaanderen voor een bepaalde periode. Die timing loopt echter niet gelijk met de erkenning van het EMB. Ook daardoor kunnen spanningen ontstaan.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Ik sluit me aan bij de vragen van de heer Martens, in die zin dat we duidelijke

lijkheden moeten krijgen over de relatie tussen de VZW Islam Vlaanderen en het EMB. Het is duidelijk dat het EMB verantwoordelijk is voor de organisatie van het islamonderricht. Ik kan me echter voorstellen dat het EMB dit uitbesteedt of overlaat aan een VZW die door dat EMB is gemandateerd. Daarover zou ik graag duidelijkheid krijgen.

Ik kan me niet terugvinden in een hele reeks vragen die te maken hebben met de inmenging in de godsdienstige organisatie die het EMB uitstippelt. Als we het EMB een duidelijke erkenning geven en als het de VZW Islam Vlaanderen vervolgens een opdracht geeft, mag het voor ons niet uitmaken welke groepen die VZW vertegenwoordigt.

Wie inspecteert de andere godsdiensten ? Wie bepaalt de organisatie van de rooms-katholieke godsdienst ? Wie zegt dat die organisatie opnieuw moet worden bekeken als er een nieuwe aartsbisschop wordt aangesteld ? We mogen ons niet moeien met de interne organisatie.

Vlaanderen heeft een relatie met het EMB in verband met de organisatie van het godsdienstondericht. We kunnen afspreken met het EMB om die organisatie over te laten aan een andere instantie. Als er echter geen relatie tussen het EMB en de VZW Islam Vlaanderen is, dan lijkt er een probleem te zijn.

Ik wil me niet uitspreken over de samenstelling van de VZW. De vraag is of die dezelfde samenstelling als het EMB moet hebben. Ik zie niet in waarom dat zou moeten. Waarom zouden er in de VZW bijvoorbeeld geen leerkrachten mogen zitten ? Dat is niet onze bekommernis. Onze bekommernis is dat we een relatie aangaan met het EMB die via de VZW Islam Vlaanderen vorm kan krijgen.

We moeten voorzichtig zijn met de vragen die we stellen. Aan de ene kant zijn er immers de bevoegdheden en aan de andere kant is er de godsdienstvrijheid. Ik denk dat we die hoog in het vaandel dragen.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Het is niet de bedoeling dat we ons hierin mengen, maar wanneer de federale overheid via wetgeving ervoor opteert om in het licht van de bevoegdheden een bepaalde samenstelling te hanteren, dan kunnen we aan een andere instantie met een andere samenstelling toch moeilijk dezelfde bevoegdheden geven. Dat zou een legistisch probleem veroorzaken.

De heer Ludo Sannen : Ik vind het logisch dat er voor de samenstelling van het EMB een methodiek is gebruikt die de hele Belgische islamwereld samenbrengt. Ik zou het slecht vinden mocht daarin geen evolutie zitten. Ik bedoel dat het EMB op termijn toch het executief van de moslims in Vlaanderen kan worden, zonder dat de bijna etnische verwijzingen in stand worden gehouden. Die evolutie zou er moeten zijn. Bij de protestanten hebben we die evolutie ook gekend. Die slepen hun afkomst nu ook minder mee.

Wanneer het EMB in staat is een VZW aan te duiden die totaal anders is samengesteld, dan heb ik daar geen probleem mee. De samenstelling van de VZW gebeurt immers op basis van de talenten van mensen.

De wetgever heeft in het begin een executief willen samenstellen dat voor alle moslims aanvaardbaar was. Ik vind het wenselijk dat zich daarin een evolutie aftekent.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, normaal gezien wordt een dergelijke aanvraag ingediend door de instantie die voor de godsdienst in kwestie bevoegd is. Voor de islam heeft het EMB die aanvraag ingediend.

In het verleden is met het EMB afgesproken dat het tijdelijk zou worden erkend in functie van de onderwijsregelgeving. Dat staat in het decreet over de rechtspositie en in het decreet over de levensbeschouwelijke vakken. Na de oprichting van een Vlaamse VZW zou de tijdelijke erkenning stoppen. Het kabinet werd op de hoogte gebracht van de oprichting van de VZW Islam Vlaanderen, die bestaat uit leden van het EMB. Er werden documenten voorgelegd waaruit blijkt dat deze VZW gesteund wordt door de meerderheid van het EMB.

Het ministerieel besluit van 23 september 2002 erkent vanaf 1 juli 2002 de VZW Islam Vlaanderen als instantie en dit ter uitvoering van artikel 5 van het decreet van 1 december 1993 betreffende de inspectie en de begeleiding van de levensbeschouwelijke vakken. Over de motivatie van het EMB kan de overheid geen oordeel vellen.

Op het ogenblik dat de erkenningsaanvraag werd ingediend, was het voor ons niet duidelijk dat er

spanningen waren binnen het EMB. Aan mevrouw Kaçar, bemiddelaar, werd voorgesteld om te overleggen over de gevolgen van het bevoegdheidsconflict tussen de VZW en het EMB.

Het EMB is als instantie vergelijkbaar met de erkende instanties voor de protestantse en de rooms-katholieke godsdienst. Het decreet van 1 december 1993 over de inspectie en de begeleiding van de levensbeschouwelijke vakken voorziet in de mogelijkheid om een eigen instantie op te richten.

Het leek ons ongepast om het mandaat van de nieuwe VZW in vraag te stellen voor wat betreft de representativiteit, omdat de aanvraag tot erkenning van de VZW voortvloeide uit een meerderheidsbeslissing binnen het EMB. In het verleden is dat ook niet gebeurd voor de andere godsdiensten.

De overheid mengt zich ook niet in aangelegenheden die te maken hebben met de interne deontologie. Ik doe dus geen uitspraak over de aanwezigheid in de nieuwe VZW van leerkrachten die betrokken zijn bij het islamitisch godsdienstondericht. De VZW Islam Vlaanderen is voor ons het bevoegde orgaan voor het islamitisch godsdienstondericht. Geschillen tussen de VZW en de EMB kan het departement Onderwijs niet beslechten.

De keuze voor het werken met verschillende instanties die verantwoordelijk zijn voor verschillende aspecten van het godsdienstondericht, is een autonome beslissing. De overheid bemoeit zich nooit met de manier waarop levensbeschouwingen zich organiseren.

Indien het EMB een nieuwe meerderheidsbeslissing zou voorleggen om een nieuwe instantie op te richten, dan zal de oude instantie per definitie niet meer kunnen functioneren. Het ministerieel besluit van 23 september 2002 zal dan worden opgeheven.

Mijn kabinet werkt met de erkende instantie, namelijk de VZW Islam Vlaanderen. Het feit dat er in het EMB verschillende strekkingen en bewegingen zijn, heeft geen invloed op de communicatie met de VZW.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Walter Vandenbossche tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de bouwvergunning voor de Rijksacademie Beeldende Kunsten in Anderlecht

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vandenbossche tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de bouwvergunning voor de Rijksacademie Beeldende Kunsten in Anderlecht.

De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Walter Vandenbossche : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, onvoldoende gekend en geprezen is de Rijksacademie voor Beeldende Kunsten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die is ingeplant in Anderlecht. Het gebouw is toe aan vernieuwing. Daarvoor werden door de Vlaamse Gemeenschap initiatieven genomen. Het heuglijke nieuws is dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op 24 februari de vereiste bouwvergunning heeft afgeleverd.

Wat zal er nu gebeuren ? Op welke wijze zal de Vlaamse Gemeenschap de nodige budgetten vrijmaken ? In welke werken wordt precies voorzien met deze bouwvergunning voor de omvorming en de vernieuwing van deze indrukwekkende infrastructuur ? Wat is de duur van de werken, en wanneer verwacht men de aanvang van de werken ? Wat is de voorziene investering ?

Welke dynamiek wordt verwacht ten aanzien van de directe omgeving ? De academie maakt immers deel uit van een heel complex van Vlaamse instellingen aan het fameuze en beruchte Dapperheidsplein.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, in een eerste fase wordt het gebouw 'Rachin' aan de Morjeastraat aangepast voor schoolgebruik. Dit houdt in : de afbraak van de bouwvallige gedeelten, de vernieuwing van het dak, nieuwe bevloeringen, nieuwe ramen, het aanleggen van verwarming, een nieuwe elektrische installatie, een nieuwe sanitaire installatie en een aanpassing van de trappen en de vluchtwegen.

In een tweede fase worden verdere afbraakwerken van verkommerde gebouwen tussen het gebouw 'Rachin' en het gebouw 'Van de Pereboom', een geklasseerd monument, uitgevoerd. Er wordt een

speelplaats aangelegd en er worden voorzieningen getroffen voor het inrichten van een atelier, bergingen en een binnentuin.

Gelet op de verscheidenheid van de werken is het momenteel onmogelijk een juiste timing te geven. De dakwerken zouden moeten zijn aangevat op 28 april 2003. De afbraakwerken zullen in de loop van de maand mei van start kunnen gaan en zullen ongeveer een maand duren. De herinrichting kan pas van start gaan nadat de afbraakwerken volledig klaar zijn. De studies voor de verwarming en elektriciteit zijn nagenoeg klaar.

De voorziene investering bedraagt 991.574 euro. Gelet op de specifieke afwerking van ateliers zal de kostprijs per vierkante meter relatief laag liggen. De academie krijgt door deze investering uiteindelijk zes ruime ateliers bij in het Rachingebouw met een totale oppervlakte van nagenoeg 1.800 vierkante meter.

Het herinrichten van deze gebouwen zal de aanblik van het gebouw en de buurt opkrikken en herwaarderen. Dat de academie er zes ruime ateliers bij krijgt, komt de werking ten goede. De leerlingen zullen er in alle veiligheid en in comfortabele aangename ateliers kunst kunnen bedrijven. Wat eens een troosteloos, donker fabrieksgebouw was, wordt, mede door de afbraakwerkzaamheden, een luchtig en begrijpbaar gebouw met potentieel voor interactie tussen de verschillende kunsten en de omgeving.

De voorzitter : De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Walter Vandenbossche : Mevrouw de minister, ik kan u alleen maar feliciteren omdat u hier een belangrijke bijdrage levert aan de uitbouw van de Vlaamse Gemeenschap in de hoofdstad.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, over de agendering van het onderwijsdossier op het Overlegcomité

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Nieuwenhuysen tot de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering,

Voorzitter

over de agendering van het onderwijsdossier op het Overlegcomité.

Minister Vanderpoorten zal antwoorden in naam van minister-president Dewael.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, de ministerraad heeft op 18 maart uw knelpuntennota goedgekeurd waarin een reeks aandachtspunten inzake onderwijs zit vervat. De aandachtspunten moesten op het Overlegcomité besproken worden.

Het gaat in veel gevallen om dossiers die in deze commissie al meermaals aan bod zijn gekomen. Er is ondermeer de problematiek van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel met grote concentraties van Franstaligen en anderstaligen. Hierbij rijst onder meer het probleem van onaangepaste lessen Frans voor de Franstalige leerlingen en de moeilijkheden om leerkrachten te vinden die de tweede taal machtig zijn. Dat geldt zowel voor het Nederlandstalig als het Franstalig onderwijs. Het gaat om een dringende aangelegenheid, tenminste als het nog de bedoeling is om toch nog wat Nederlandstalige kinderen in het Nederlandstalig onderwijs te houden.

De nota vermeldt ook het dossier van de school in Komen, die nog steeds niet wordt gesubsidieerd door de Franse Gemeenschap. U stelt in de nota dat de taalinspectie werkt. Mijns inziens is dat niet helemaal juist. Ik verwijs naar de verklaringen van de voorzitter van de conferentie van Vlaamse mandatarissen uit de Rand een aantal weken geleden in de commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand. Ook de jury die uitspraak moet doen in geval van conflict werkt niet.

Bovendien wordt daar een brede interpretatie van de taalwet gehanteerd. Ik denk dan aan de leerlingen van faciliteitenscholen van wie de huistaal of gebruikelijke taal niet het Frans is. Uiteraard is er ook nog het dossier van het Franstalige faciliteitenonderwijs in Vlaanderen, meer bepaald dan de pedagogische inspectie, het probleem van de eindtermen en de leerlingenbeleiding. De nota gaat ten slotte ook in op de kwestie van het twee- of meertalig onderwijs, de verlaging van de leerplicht, de jaarlijkse telling van het aantal leerlingen, onder het toezicht van het Rekenhof, en de gevolgen van het verdrag inzake taalminderheden.

Op 4 april vond een bijeenkomst van het Overlegcomité plaats, maar die heeft niet lang geduurd. Er was 2 uur voor gereserveerd. De Vlaamse regering had het dossier van de Nationale Plantentuin en dat van de BTW-betwisting inzake Aquafin op de agenda gezet, maar van het onderwijsdossier en uw knelpuntennota heb ik niets teruggevonden op de agenda. Hoe komt het dat dit niet op de agenda is geplaatst ? Wanneer zal dat wel gebeuren ? Ik had ook gevraagd of het nog de bedoeling was om dit nog voor de verkiezingen van 18 mei te doen. Die vraag is ondertussen al achterhaald, want dat zal wellicht niet het geval zijn.

Mevrouw de minister, ik wil natuurlijk niet vooruitlopen op uw antwoord, maar ik veronderstel dat u zult zeggen dat de nota zo veelomvattend is dat de bespreking ervan een grondige voorbereiding en dus de nodige tijd nodig heeft. Ik betwijfel of dit de geschikte methode is om tot concrete beslissingen te komen in al die dossiers. Integendeel, het lijkt me de ideale methode om alvast het dossier van het faciliteitenonderwijs, dat nu al zo lang aansleept, nog meer dan nu al het geval was op de lange baan te schuiven.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, ik kan uiteraard alleen maar de timing overlopen. Die is echter grotendeels bekend.

Het dossier met betrekking tot de aandachtspunten inzake onderwijs bevat naast het dossier van het faciliteitenonderwijs ook nog enkele andere punten. Tijdens de ministerraad van 14 maart werd afgesproken al deze punten, zoals dat de gewoonte is, als afzonderlijke dossiers op de agenda van het Overlegcomité te zetten. Hiertoe werd opdracht gegeven aan de administratie.

Op 10 april werden deze dossiers me bezorgd, en heb ik ze overgemaakt aan de minister-president. Het was dus niet mogelijk om deze dossiers reeds op 4 april op de agenda van het Overlegcomité te agenderen. Er is geen vergadering meer gepland voor 18 mei, maar uiteraard zullen deze punten onmiddellijk op de agenda van de eerstvolgende vergadering worden gezet.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mevrouw de minister, ik veronderstel dat dit betekent dat dit na de vorming en de installatie van de nieuwe federa-

Van Nieuwenhuysen

le regering zal worden besproken. Dat zal dus iets worden voor het najaar.

Het enige positieve dat ik hoor, is dat de dossiers waarover u het had afzonderlijk zullen worden behandeld. Dat lijkt me aangewezen, anders komen we terecht in een onoverzichtelijk kluwen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer André Van Nieuwkerke tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de extra uren voor een intern pedagogisch begeleider migranten in het buitengewoon secundair onderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Nieuwkerke tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de extra uren voor een intern pedagogisch begeleider migranten in het buitengewoon secundair onderwijs.

De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, het buitengewoon onderwijs valt niet onder de toepassing van het geïntegreerd ondersteuningsdeel van het gelijkheidsdecreet I. Dit decreet bevat in artikel 10, punt 1 wel een rechtsgrond voor het verder toekennen tijdens het schooljaar 2002-2003 van hetzelfde aantal extra lestijden onderwijsvoorrang aan de scholen voor buitengewoon onderwijs als die scholen in het schooljaar 2001-2002 ontvingen. Concreet betekent dit dat de scholen voor buitengewoon secundair onderwijs die tijdens het schooljaar 2001-2002 extra lestijden onderwijsvoorrang voor een intern pedagogisch begeleider migranten genoten, in het schooljaar 2002-2003 hetzelfde aantal lesuren kregen, ongeacht of hun doelgroep populatie gegroeid of afgenomen was. Op zich is dat merkwaardig.

In een omzendbrief van 21 januari 2003 over het gelijkheidskansenbeleid voor het secundair onderwijs wordt echter gemeld dat de scholen voor buitengewoon secundair onderwijs die tijdens het schooljaar 2001-2002 extra lesuren onderwijsvoorrang genoten, ook in het schooljaar 2002-2003 én in het schooljaar 2003-2004 hetzelfde aantal extra les-

uren onderwijsvoorrang zullen krijgen. Hier is met andere woorden sprake van een blokkering van de extra uren onderwijsvoorrang van het schooljaar 2001-2002 gedurende de daaropvolgende schooljaren. De omzendbrief bevat geen nadere uitleg voor deze verdere verlenging.

Uiteraard is dit geen goed nieuws voor de scholen voor buitengewoon secundair onderwijs, die de voorbije jaren een sterke stijging van het aantal doelgroep leerlingen kenden en verwacht hadden om deze groei volgend schooljaar vertaald te zien in een toename van hun uren voor een intern pedagogisch begeleider van migranten. Als scholen vooraf weten dat het pakket extra lesuren constant blijft gedurende een bepaalde periode, kunnen ze zich daarop voorbereiden. Het is iets anders als scholen er op basis van het decreet van uitgaan dat de blokkering van het aantal lesuren slechts voor één schooljaar geldt, en later ontdekken dat ze nog een jaar langer op bijkomende extra uren moeten wachten. Dat is niet motiverend voor de scholen die zich echt inspinnen om de leerlingen die het omwille van hun afkomst en handicap dubbel moeilijk hebben, toch maximale kansen te geven.

Mevrouw de minister, waarom werd in het gelijkheidsdecreet een verlenging van één jaar gepland van de extra lestijden onderwijsvoorrang voor het buitengewoon onderwijs ? Waarom spreekt de omzendbrief van 21 januari 2003 over een verlenging van hetzelfde aantal extra lestijden onderwijsvoorrang gedurende twee schooljaren ? Is dat mogelijk, aangezien er slechts een rechtsgrond is voor het verder toekennen van hetzelfde aantal uren tijdens het schooljaar 2002-2003 ? Werden de scholen voor buitengewoon onderwijs hiervan op een andere wijze dan via de omzendbrief op de hoogte gebracht ? Zo ja, hoe en wanneer ? Kunt u de scholen voor buitengewoon onderwijs, die zich inspinnen om doelgroepen leerlingen maximale kansen te geven, snel duidelijkheid geven over wat ze in de toekomst kunnen verwachten ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, door het decreet gelijkheidskansen I werd het onderwijsvoorrangsbeleid vervangen door een nieuwe regelgeving. De OVB-projecten en bijzondere noden in het gewoon secundair onderwijs werden vervangen door een geïntegreerd ondersteuningsaanbod op basis van nieuwe kansarmoede-indicatoren. Naast dit onderdeel over het geïntegreerd ondersteuningsaanbod, bevat het decreet nog 2 andere grote onderdelen :

Vanderpoorten

het recht op inschrijving en de lokale overlegplatforms.

Het recht op inschrijving en de lokale overlegplatforms zijn van toepassing zowel in het gewoon secundair onderwijs als in het buitengewoon secundair onderwijs. Het derde onderdeel, dat van het ondersteuningsaanbod, is enkel van toepassing in het gewoon voltijds secundair onderwijs en niet in het buitengewoon onderwijs. Voor het buitengewoon onderwijs blijft het onderwijsvoorrangsbeleid op basis van de oude indicatoren onverkort van toepassing.

Het OVB in het buitengewoon secundair onderwijs wordt geregeld bij KB 65 tot vaststelling van de wijze waarop de ambten van het bestuurs- en onderwijzend personeel worden bepaald in de inrichtingen voor buitengewoon onderwijs. Dit KB is nog steeds van toepassing. Om de continuïteit te bewaren, werd aan het decreet gelijke onderwijskansen I toegevoegd dat in het buitengewoon secundair onderwijs de scholen met uren OVB die ook zouden behouden voor het schooljaar 2002-2003.

Voor het buitengewoon secundair onderwijs blijft het KB 65 tot vaststelling van de wijze waarop de ambten van het bestuurs- en onderwijzend personeel worden bepaald in de inrichtingen voor buitengewoon onderwijs, ook voor het schooljaar 2003-2004 van toepassing. Welke de nieuwe invulling kan zijn van het OVB in het buitengewoon secundair onderwijs, moet verder worden onderzocht in samenhang met het beleid rond 'Maatwerk in samenspraak'. In afwachting blijft de OVB-ondersteuning in de scholen voor buitengewoon secundair onderwijs op het aantal uren dat er vroeger was. Daarom vermeldt de omzendbrief het schooljaar 2003-2004.

De omzendbrief werd net als alle andere omzendbrieven via Edulex verspreid naar alle scholen. Van zodra er een nieuwe omzendbrief is, wordt dit gemeld op Schooldirect, een communicatiekanaal naar alle schooldirecteuren die zich hierop wensen te abonneren.

Ik heb begrip voor de scholen in het buitengewoon secundair onderwijs, waarvan de doelgroep leerlingen jaar na jaar stijgen, terwijl het aantal extra lessen hiervoor is geblokkeerd. We mogen echter niet vergeten dat de gewone omkadering in het buitengewoon secundair onderwijs al heel wat ruimer is dan in de scholen voor gewoon onderwijs. De mogelijkheid om ieder kind individueel te be-

naderen is dus al opgenomen in het gewone pakket. Via 'Maatwerk in samenspraak' zullen we in het buitengewoon onderwijs in de toekomst voortwerken om de opvang op maat van alle kinderen mogelijk te maken. Deze problematiek is eveneens ter sprake gekomen in de VLOR en moet nog verder worden onderzocht.

De voorzitter : De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Ik zie niet in hoe we dat in de nabije toekomst kunnen oplossen. Ik dring toch aan op een sterk signaal op korte termijn. Het gaat over leerlingen met een dubbele handicap. We moeten daar begrip voor opbrengen. De omkadering in het buitengewoon onderwijs is groot, maar de problemen zijn heel complex.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer André Van Nieuwkerke tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de moeilijke positie van de vertrouwensleerkracht

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Nieuwkerke tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de moeilijke positie van de vertrouwensleerkracht.

De heer André Van Nieuwkerke : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, vertrouwensleerkrachten of groene leerkrachten zijn door hun schoolbestuur vrijgesteld om naast hun lestijdpakket een vertrouwenstaak ten aanzien van de leerlingen te vervullen. Een duidelijke taakomschrijving hebben ze niet, maar hun taak is wel belangrijker geworden sinds het CLB-decreet de CLB's belast met de tweedelijnszorg en de eerste lijnszorg aan de scholen toebedeelt.

De vertrouwensleerkracht staat in een moeilijke positie. Enerzijds is hij de persoon aan wie leerlingen iets in vertrouwen kwijt kunnen. Jongeren hechten veel belang aan dit vertrouwen, aan het niet doorvertellen. Maar wat als een leerling komt vertellen dat hij drugs gebruikt of het slachtoffer is van incest ? Heeft de vertrouwensleerkracht dan de plicht dit te melden ? Zo ja, aan wie ? Zo nee, mag de vertrouwensleerkracht dit melden als hij het zelf kwijt wil ? Zo ja, aan wie ?

Van Nieuwkerke

Dit zijn vragen waar veel vertrouwensleerkrachten mee zitten. Juridisch gezien is alleen wie een echt beroepsgeheim heeft, niet verplicht om de hem toevertrouwde geheimen mee te delen als hem daar om wordt gevraagd. Meer zelfs, de dragers van een beroepsgeheim zijn gehouden aan een zwijgplicht die strafrechtelijk vastgelegd is. Wie daarentegen niet onder het beroepsgeheim valt, kan zich niet beroepen op een zwijgplicht en heeft bijgevolg geen zwijgrecht. Dit betekent dat hij moet spreken als het hem gevraagd wordt.

De hoofdvraag is dus of leerkrachten onder de bepalingen van de dragers van een beroepsgeheim vallen. De decreten betreffende de rechtspositie verplichten de leerkrachten in ieder geval het ambtsgeheim te bewaren, maar volgens specialisten is dit niet hetzelfde als het beroepsgeheim van bijvoorbeeld geneesheren of advocaten. Het ambtsgeheim van leerkrachten is slechts een 'discretieplicht' die wel tuchtrechtelijk kan worden bestraft, maar niet strafrechtelijk. De discretieplicht van de leerkracht houdt in dat hij zich discreet moet opstellen tegenover derden die buiten het schoolgebeuren staan. Hij moet met andere woorden de 'belangen van zijn school behartigen' en mag – om het populair uit te drukken – de vuile was niet buitenhangen. De leerkracht kan zich dus wel beroepen op een zwijgrecht ten aanzien van derden, maar niet tegenover zijn hiërarchische meerderen of zijn collega's. Tegenover hen moet hij spreken, als hij geen tuchtstraf wil riskeren.

Het beroepsgeheim en de daaraan verbonden zwijgplicht gelden alleen voor wie onder artikel 458 van het Strafwetboek valt. Dat zijn niet alleen de daar opgenoemde medische beroepsgroepen maar ook : ' [...] alle andere personen die uit hoofde van hun staat of beroep kennis dragen van geheimen die hun zijn toevertrouwd [...]. ' Tot die laatste categorie behoren de CLB- medewerkers. Zowel zij als de schoolarts als de andere medewerkers worden als professionele hulpverleners beschouwd en tot de dragers van een 'echt' beroepsgeheim gerekend.

De vertrouwensleerkracht is echter iemand die zich vrijwillig opgeeft voor een vertrouwenstaak. In die taak krijgt hij – net zoals een persoonlijke hulpverlener – veel vertrouwelijke zaken ten persoonlijke titel meegedeeld, maar statutair verschilt hij niet van een gewone leerkracht. Aangezien de leerkracht niet als een professionele hulpverlener wordt beschouwd en dus geen echt beroepsgeheim heeft, geldt dit ook voor de vertrouwensleerkracht.

Blijkbaar is de wetgeving niet aangepast aan de recente ontwikkeling in het onderwijs om de vertrouwensrelatie tussen leerkracht en leerling te formaliseren. Zoals de zaken er nu voorstaan, lijkt de situatie van de vertrouwensleerkracht precair. Omdat hij geen beroepsgeheim heeft, heeft hij ook geen zwijgrecht. De vraag is of hij zijn taak als vertrouwensleerkracht dan nog wel kan waarmaken, en of leerkrachten nog wel bereid zullen zijn zich als vertrouwensleerkracht op te stellen als zij geen gedragscode op dit gebied hebben. Wat betekent dit voor de leerlingen ? Moet de vertrouwensleerkracht de leerlingen mededelen dat 'Anything you say, can and will be used against you' ?

Mevrouw de minister, hebt u zicht op het aantal vertrouwensleerkrachten in het Vlaamse onderwijs ? Bent u op de hoogte van de moeilijke positie van de vertrouwensleerkrachten ? Welke mogelijkheden zijn er volgens u om deze problemen te verhelpen ? Hoe kan het belang van de leerlingen het best worden gegarandeerd ?

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik vind dit een buitengewoon boeiende vraag. Ik heb in een vorig leven vaker dergelijke conflicten meegemaakt. Die conflicten mondden uit in gewetensnood voor de betrokken groene leerkracht als de directie om informatie vroeg over een leerling. Meestal vond de directie dat er meldingsplicht gold. Ik ken een groene leerkracht die een slecht functionerende leerling bijstuurde en hielp. De directie dwong hem om meer informatie te geven, en uiteindelijk kreeg die leerkracht zelf een inzinking. De voorbeelden zijn legio.

We kennen allemaal die ene vertrouwensleerkracht die in de media kwam. Hij werd in vertrouwen genomen door een minderjarige die zwanger was. Moest hij de ouders en directie op de hoogte brengen, of het meisje in alle stilte helpen ?

Dat zijn preciaire situaties. We moeten hiervoor dringend oplossingen zoeken. Een en ander zit te veel in de schemerzone. We kunnen gemakkelijk van de daken roepen dat we via het systeem van de groene leerkracht goed werk kunnen leveren – en dat kunnen we inderdaad -, maar we moeten die taak dringend meer inkleden. We moeten de leerkracht beschermen en misschien zelfs een statuut geven. Wat vindt u daarvan, mevrouw de minister ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik beschik niet over cijfers van het aantal groene of vertrouwensleerkrachten aangezien deze functie geen officieel ambt is, maar een taakverdeling of taakspecificatie betreft, al dan niet met beperkte of ruime vrijstelling van lesopdracht. De school beslist autonoom over het al dan niet aanstellen van deze vertrouwensleerkracht.

Ik ben mij ten volle bewust van de aanwezige knelpunten en de moeilijke positie van de vertrouwensleerkrachten. Leerkrachten, ook vertrouwensleerkrachten, zijn inderdaad geen dragers van het beroepsgeheim zoals bedoeld in artikel 458 van het Strafwetboek en zij kunnen zich dus niet beroepen op zwijgplicht, noch op zwijgrecht tegenover de schooldirectie en collega's binnen de school. Zij zijn wel dragers van het ambtsgeheim, wat inhoudt dat ze een discretieplicht en zwijgrecht tegenover derden buiten de school hebben. Bovendien moeten leerkrachten de privacy van hun leerlingen respecteren. Verschillende publicaties zoals 'beleidsplan voor scholen ter preventie van ongewenst seksueel gedrag' en 'sociaal competente leerkrachten : leren omgaan met diversiteit, grenzen en grensoverschrijdend gedrag, seksualiteit en intimiteit' leren leerkrachten en directies op een correcte manier omgaan met hun ambtsgeheim.

Los van bovenstaande opmerkingen wens ik te benadrukken dat het bovendien niet de bedoeling is dat het zorgbeleid op de schouders van één vertrouwensleerkracht terechtkomt, maar dat het uitgevoerd wordt door iedere leerkracht. Vanuit de beroepsprofielen wordt de leerkracht immers niet alleen gezien als overbrenger van kennis, maar als opvoeder in de brede zin van het woord en begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen. Het is dus de verantwoordelijkheid van elke leerkracht om zorg te dragen voor alle leerlingen.

Ik ben er mij ten volle van bewust dat dit geen evidente taak is. In het kader van de hertekening van het onderwijslandschap in het basisonderwijs krijgen scholen dan ook de mogelijkheid om beleidsmedewerkers aan te werven die het zorgbeleid op school realiseren en coördineren. Dit houdt onder meer in dat de deskundigheid van alle leerkrachten zal versterkt worden door hen te coachen en te helpen in hun dagelijkse praktijk.

Bovendien wordt in het kader van het gelijke onderwijskansenbeleid zowel aan de basisscholen als de secundaire scholen aanvullende ondersteuning toegekend. Het aantal leerlingen dat voldoet aan de gelijke onderwijsindicatoren bepaalt de grootte van dit ondersteuningsaanbod. Op die manier kan

elke school haar eigen zorgbeleid met specifieke accenten uitbouwen. Een en ander betekent ook dat het door u aangehaalde probleem veeleer zal toenemen dan verminderen. Daarom is misschien het moment aangebroken om daar bijzondere aandacht aan te schenken.

Het belang van de leerlingen wordt volgens mij uiteraard het best gegarandeerd in een positief schoolklimaat. De vertrouwensleerkracht is slechts één van de mogelijke methodieken die bijdragen tot dergelijk klimaat. Het voeren van een open beleid met duidelijke regels, ondersteunend leiderschap en zelfstandige leerkrachten die letten op hun normen en waarden zijn mogelijke methodieken die bijdragen tot een schoolklimaat waarin leerlingen zich beter voelen.

Via het participatiedecreet wens ik een participatieve schoolcultuur te stimuleren waarin alle betrokkenen gehoord kunnen worden en waaraan alle betrokkenen kunnen deelnemen. Via deelname aan het schoolbeleid krijgen leerlingen immers een realistisch zicht op de werking van de democratie in grote, complexe organisaties en samenlevingen. Ze leren rechten en plichten tegenover elkaar afwegen, rekening houden met de mening van anderen en in samenspraak met anderen beslissingen voorbereiden. Leerlingen leren door participatie aan het schoolbeleid hoe ze hun persoonlijke belangen, wensen en zorgen kunnen bundelen tot collectieve standpunten en hoe ze kritisch en opbouwend aan de samenleving kunnen deelnemen. Daarnaast dragen ook informele contacten tussen leerkrachten, ouders en leerlingen onderling bij tot een positief schoolklimaat.

Mijnheer Van Nieuwkerke, op uw concrete vraag of er iets moet gebeuren met betrekking tot de ondersteuning van alle leerkrachten, kan ik u antwoorden dat we de problematiek opnieuw aandachtig onder de loep moeten nemen. Aan specialisten terzake moeten we vragen of bijkomende maatregelen nodig zijn om die leerkrachten te beschermen, uitgaande van de verwachting dat de problematiek door het zorgbeleid zou kunnen toenemen.

De voorzitter : Mijnheer Van Nieuwkerke, ik weet niet of uw vraag hiermee beantwoord is.

De heer André Van Nieuwkerke : Ik ben me er bewust van dat het niet mogelijk is een kant-en-klaar antwoord te geven op mijn vraag. Het was vooral mijn bedoeling het probleem te situeren en naar opheldering te zoeken voor de schemerzone waarin we ons momenteel bevinden. Een en ander

Van Nieuwkerke

hangt trouwens samen met het statuut van de leerkracht.

Ik wil ook wijzen op het juridische aspect. In bepaalde situaties – waar het gerecht en het parket bij betrokken worden – kunnen leraars in een heel moeilijk parket verzeild geraken. Daar moet rekening mee worden gehouden, en daar moet snel een oplossing voor gevonden worden.

Minister Marleen Vanderpoorten : Binnen enkele maanden zullen we een discussie voeren over de rechtspositie van de leerlingen, waarbij zowel de rechten als de plichten aan bod zullen komen.

Daarbij moet ook de link worden gelegd naar de leerkracht op zich. Die discussie kan worden aangegrepen om de door u aangehaalde problematiek te bekijken.

Ik zal aan mijn administratie de opdracht geven een en ander nader te bekijken, zowel vanuit de invalshoek van de leerling als vanuit de invalshoek van de leerkracht.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 12.32 uur.*
